

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Imienia Generała Broni Karola Swierczewskiego

DO UŻYTKU
SZKOLENIA

Egz. Nr

452
462

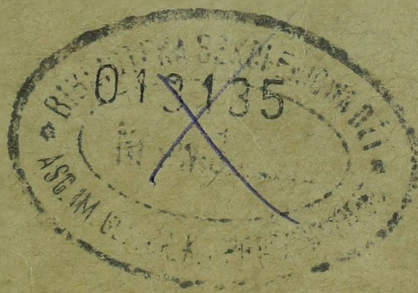
Zabrania się dalszej publikacji i dokonywania odpisów bez zgody Komendanta ASG

mjr dypl. Edward WÓJCIK

**CHARAKTERYSTYKA SIŁ I ŚRODKÓW NAPADU
POWIETRZNEGO NATO**

Materiały do szkolenia kierowniczej kadry systemu OTK szczebla centralnego

Temat 4

ser 49 k/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. bron. K. Swierczewskiego

35920

WARSZAWA

MARZEC

1969

462, 464 - 470

60

21

Siob Kaw

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Imienia Generała Broni Karola Swierczewskiego

**DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO**

Egz. Nr 452
462

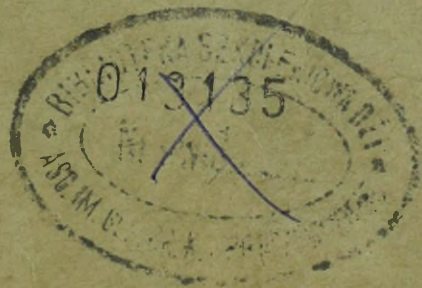
Zabrania się dalszej publikacji i dokonywania odpisów bez zgody Komendanta ASG

mjr dypl. Edward WÓJCIK

**CHARAKTERYSTYKA SIŁ I ŚRODKÓW NAPADU
POWIETRZNEGO NATO**

Materiały do szkolenia kierowniczej kadry systemu OTK szczebla centralnego

Temat 4

ser 49 6/

**ARCHIWUM
MATERIAŁY SZKOLENIOWE
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego**

35920

WARSZAWA

MARZEC

1969

462, 464 - 470

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Imienia Generała Broni Karola Świerczewskiego

Prot. prot. 12657

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

TAJNE

Egz. Nr

452

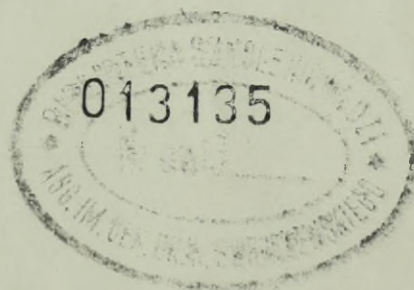
Zabrania się dalszej publikacji i dokonywania odpisów bez zgody Komendanta ASG

mjr dypl. Edward WÓJCIK

**CHARAKTERYSTYKA SIŁ I ŚRODKÓW NAPADU
POWIETRZNEGO NATO**

Materiały do szkolenia kierowniczej kadry systemu OTK szczebla centralnego

Temat 4

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Świerczewskiego
035920

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

UNCLASSIFIED CONFIDENTIAL SECRET

T R E Ś Ć

W s t ę p	5
I. CHARAKTERYSTYKA STRATEGICZNYCH SIŁ I ŚRODKÓW NAPADU POWIETRZNEGO NATO	7
II. CHARAKTERYSTYKA OPERACYJNO-TAKTYCZNYCH ŚRODKÓW NAPADU POWIETRZNEGO	26
1. Samoloty uderzeniowe taktycznych sił powietrznych NATO	26
2. Samoloty uderzeniowe lotnictwa morskiego NATO	35
3. Operacyjno-taktyczne pociski rakietowe NATO	41
ZAKOŃCZENIE	

1841

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

W s t ę p

W okresie panowania doktryny jądrowej uwaga nasza koncentrowała się głównie na tych środkach napadu powietrznego Zachodu, które posiadają zdolność przenoszenia broni jądrowej. Stąd też z biegiem lat pojęcie "środek napadu powietrznego" zastąpiono pojęciem "środek napadu jądrowego".

Zwiększone od kilku lat zainteresowanie działaniami konwencjonalnymi spowodowało, że współczesne działania powietrzne mogą mieć charakter konwencjonalny lub jądrowy albo równocześnie jądrowo-konwencjonalny. Jądrowa siła powietrznych środków walki jest dominująca, lecz jak dowodzi historia i obecna rzeczywistość ich siła konwencjonalna też jest bardzo groźna.

Rozwój strategii NATO wymaga od nas obecnie równoległego uwzględniania jądrowej i konwencjonalnej siły powietrznych środków walki. Stąd też omawiając ofensywne działania powietrzne przeciwnika nie możemy zawężyć tego problemu do środków napadu jądrowego, lecz musimy rozpatrywać środki napadu powietrznego rozumiejąc je jako środki ofensywnych działań jądrowych, konwencjonalnych jak również biologicznych i chemicznych.

Obecnie na Zachodzie środkami napadu powietrznego dysponują wszystkie państwa NATO z wyjątkiem Luksemburga i Islandii. Środki te znajdują się we wszystkich rodzajach sił zbrojnych.

Ze względu na przeznaczenie można je podzielić na:

- strategiczne środki napadu powietrznego, które są głównie środkami napadu jądrowego;
- operacyjno-taktyczne środki napadu powietrznego, które zgrupowane są w siłach lądowych /pociski raketowe/ oraz lotnictwie taktycznym i morskim /samoloty/.

I. CHARAKTERYSTYKA STRATEGICZNYCH SIŁ I ŚRODKÓW NAPADU POWIETRZNEGO

Strategiczne środki napadu powietrznego państw NATO są przeznaczone do wykonywania zadań strategicznych z zastosowaniem różnorodnych, a przede wszystkim jądrowych środków rażenia obiektów, których zniszczenie lub dezorganizacja może wywierać wpływ decydujący dla losów wojny lub poszczególnych jej etapów.

Mimo twierdzenia, że totalna wojna jądrowa będzie prowadzona przy ścisłym współdziałaniu wszystkich rodzajów sił zbrojnych, decydującą rolę - szczególnie w początkowym okresie wojny - przypisuje się na Zachodzie strategicznym środkom napadu powietrznego.

Przyjęcie strategii "elastycznego reagowania" zmieniło częściowo rolę i miejsce strategicznych sił jądrowych w działaniach wojennych. W strategii "zmasowanego odwetu", w każdym wypadku, zakładano użycie w pierwszej kolejności strategicznych sił jądrowych. W strategii "elastycznego reagowania" siły te w fazie poprzedzającej ewentualne ich użycie zachowują pełną gotowość bojową do natychmiastowego wykonania uderzeń, a przez to spełniają rolę "parasola atomowego", osłaniającego agresywne działania w ramach wojen ograniczonych.

Stąd też, zgodnie z poglądami zachodnimi, aczkolwiek strategiczne siły jądrowe nie biorą bezpośredniego udziału w wojnach ograniczonych, to jednak w decydujący sposób na nie wpływają. W wypadku przejścia od wojny ograniczonej do totalnej wojny jądrowej strategiczne siły jądrowe przeznaczone są do spełniania takiej roli, jak w strategii "zmasowanego odwetu".

Wojna wietnamska formalnie przeczy dotychczasowym stwierdzeniom, gdyż jest ona ograniczona i konwencjonalna, a Stany Zjednoczone używają w niej część swych strategicznych środków napadu powietrznego: strategiczne samoloty bombowe z uzbrojeniem konwencjonalnym. Szersze wyjaśnienie tego faktu znajdziemy w dalszej części opracowania. Nie mniej już obecnie można zasygnalizować, że użycie bombowców strategicznych w Wietnamie wynika z dokonywanych przekształceń w wyposażeniu amerykańskich strategicznych sił jądrowych w wyniku których część bombowców strategicznych jest wyłączona z arse-

nału jądrowego. Te właśnie bombowce są obecnie używane w Wietnamie gdyż zgodnie z planem mają być w najbliższych latach wycofane z uzbrojenia. Tak więc pod względem formalnym /bombowce używane w Wietnamie znajdują się w strukturze organizacyjnej strategicznych sił jądrowych USA/ Stany Zjednoczone używają w wojnie ograniczonej strategicznych środków napadu powietrznego, lecz w rzeczywistości są to środki wyłączone z planu strategicznych uderzeń jądrowych, środki przestarzałe i przeznaczone do wyprowadzenia z linii w najbliższych latach.

Do strategicznych środków napadu powietrznego zwanych inaczej, ze względu na ich zasadnicze przeznaczenie i uzbrojenie, strategicznymi środkami napadu jądrowego, zalicza się: stacjonarne raketowe pociski międzykontynentalne, pociski raketowe średniego zasięgu montowane na atomowych okrętach podwodnych, strategiczne samoloty bombowe dalekiego i średniego zasięgu oraz pociski lotnicze klasy powietrze - ziemia o znaczeniu strategicznym.

Obecnie na Zachodzie strategicznymi środkami napadu jądrowego dysponują głównie Stany Zjednoczone oraz w mniejszym stopniu W. Brytania i Francja.

STANY ZJEDNOCZONE

Stany Zjednoczone pierwsze wyprodukowały, przeprowadziły doświadczenia i użyły w działaniach bojowych broń jądrową^{1/}. Po zakończeniu drugiej wojny światowej przystąpiły one do szeroko zakrojonych prac nad jej doskonaleniem.

Rozbudowywane strategiczne siły jądrowe stały się kamieniem węgielnym przyjętej w pierwszej połowie lat pięćdziesiątych amerykańskiej strategii "zmasowanego odwetu".

Przez pierwsze 15 lat /od 1945 do 1960 r./ praktycznie jedynym strategicznym środkiem napadu jądrowego był samolot bombowy. Stany Zjednoczone w latach pięćdziesiątych rozbudowały flotę bombowców strategicznych, która na przekomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych osiągnęła stan prawie 2000 samolotów. Zgodnie z poglądami amerykańskimi z lat 1955 - 1956, ciągle modernizowane strategiczne samoloty bombowe, miały stanowić trzon strategicznych sił powietrznych przez minimum dalej 15-20 lat.

1/ Pierwsza próba 16.7.1945 r. Pierwsze bojowe użycie 6.8.1945r. na Hiroszimą i 9.8.1945 r. na Nagasaki.

W 1957 r. Związek Radziecki wystrzelił pierwszego sztucznego satelitę ziemi, dokumentując w ten sposób wysoki poziom techniki raketowej^{2/}. Fakt ten zaskoczył Stany Zjednoczone.

Chcąc nadrobić utracony dystans w stosunku do ZSRR, w Stanach Zjednoczonych przystąpiono do szeroko zakrojonych, lecz gorączkowych i nieskoordynowanych prac nad bronią raketową. Doskonalono nadal strategiczne samoloty bombowe, ale główną uwagę zwrócono na pociski strategiczne^{3/}.

Tocząca się na Zachodzie w latach 1957-1962 dyskusja nad rolą samolotów i pocisków strategicznych była bardzo bogata w swej treści i ostra w formie. Przyjęty w Stanach Zjednoczonych w 1957 r. plan rozwoju strategicznej broni raketowej był konsekwentnie realizowany. Strategiczne samoloty bombowe traciły stopniowo swoją dominującą rolę w strukturze strategicznych sił jądrowych na rzecz pocisków strategicznych /schemat nr 1/.

Pierwszą generację pocisków strategicznych Stany Zjednoczone wprowadziły w pośpiechu do uzbrojenia w latach 1960-1963. W skład pierwszej generacji pocisków strategicznych wchodziły: pociski dalekiego zasięgu "Atlas" i "Titan I" oraz średniego zasięgu "Thor" i "Jupiter". Bazy pocisków "Atlas" i "Titan" rozbudowano w Stanach Zjednoczonych, a "Thor" i "Jupiter" w Wielkiej Brytanii, Turcji i Grecji. Pierwsza generacja pocisków strategicznych okazała się wkrótce mało przydatna. Pociski tej generacji nie doprowadziły do zasadniczego przewartościowania roli bombowców na korzyść pocisków strategicznych. W tym okresie strategiczne samoloty bombowe pozostały nadal głównym środkiem napadu jądrowego, a pociski strategiczne były tylko ich uzupełnieniem.

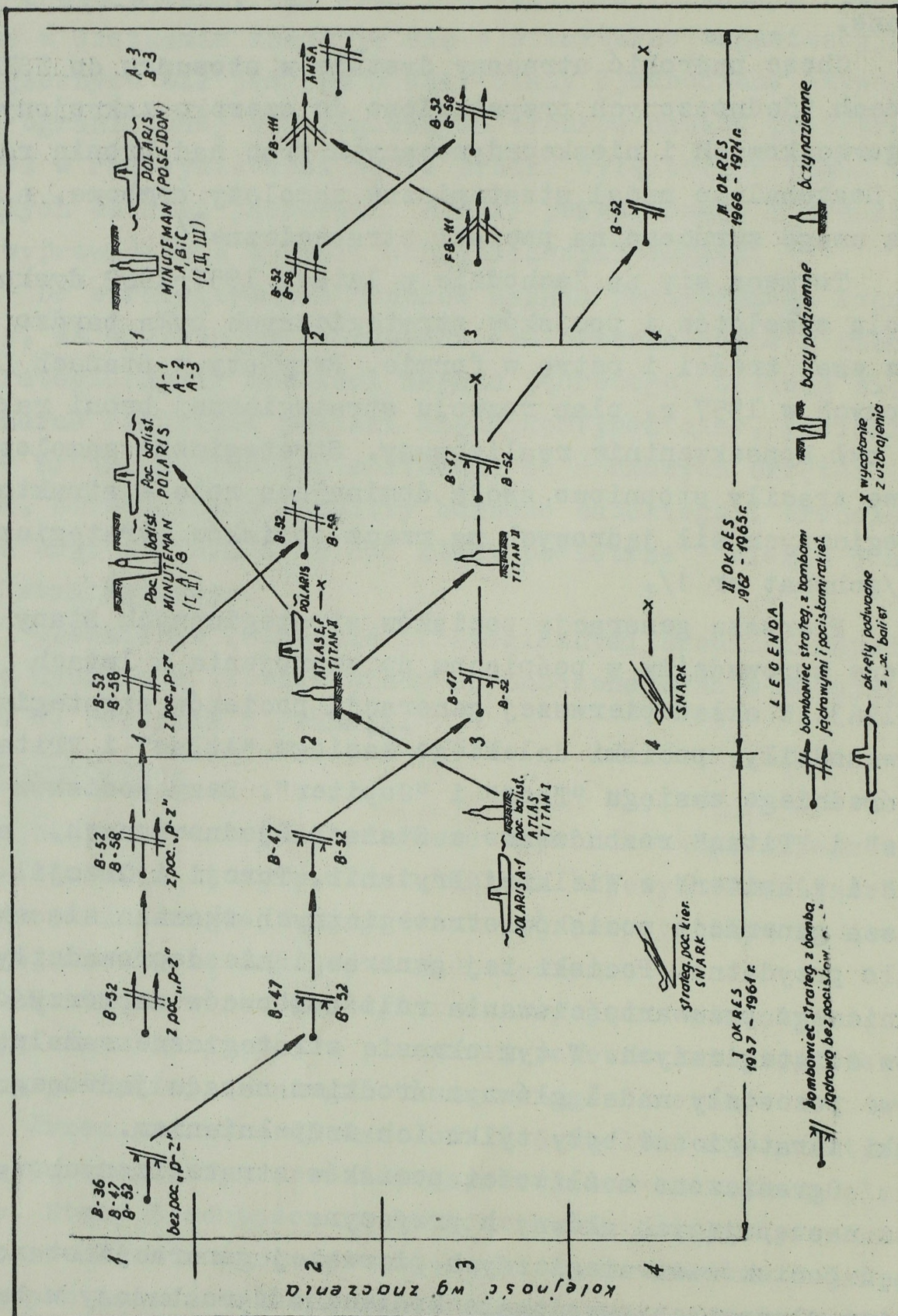
Ograniczone możliwości pocisków strategicznych wpływały z następujących głównych przyczyn:

- napęd pocisków strategicznych pierwszej generacji stanowiły paliwa płynne, co powodowało konieczność rozbudowy w bazach

2/ 4.10.1957 r. "Sputnik" o masie 83,6 kg.

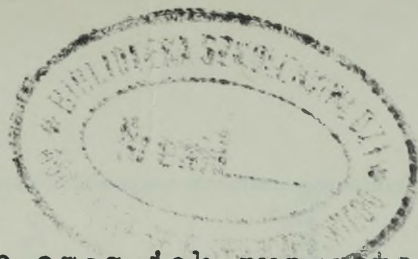
3/ Prace nad pociskami strategicznymi prowadzono w USA od 1952 r. jednak do 1957 r. główną uwagę zwracano na samoloty bombowe.

Tajne
Egz. nr. ...
Nr ks. 0928/WW

Schemat: 1 Ogólny rozwój amerykańskich strategicznych systemów przenoszenia broni jądrowej.

Wykonano w 550 egz.
Egz. nr. 1-550 - Biblioteka
Wyk. mjr dypl. E. Wójcik

wielu urządzeń pomocniczych i wydłużało czas ich przygotowania do odpalenia /15-30 minut/;

- wszystkie bazy były typu naziemnego /nieumocnione/ co ułatwiało ich wykrycie i rozpoznanie; ponadto były one bardzo wrażliwe na uderzenia;
- liczba baz pocisków strategicznych nie była duża;
- pociski strategiczne pierwszej generacji miały zbyt małą celność w porównaniu z radzieckimi pociskami strategicznymi i zdecydowanie ustępowały pod tym względem bombowcom.

Bardzo istotny wpływ na ograniczoną rolę pocisków strategicznych wywierał fakt, że do ich odpalania potrzebne są bardzo dokładne dane /geodezyjne/ celu, a Stany Zjednoczone nie miały prawie żadnego rozeznania o rozmieszczeniu radzieckich strategicznych sił jądrowych. Opracowania kartograficzne były zbyt ogólne, a powiązanie geodezyjne i topograficzne kontynentu Ameryki Północnej z Europą niedokładne. Pierwsza generacja pocisków strategicznych nie przetrwała w operacyjnym zastosowaniu nawet pięciu lat, co świadczy dobitnie o ich wątpliwej wartości bojowej.

W latach 1964 - 1967 Stany Zjednoczone zlikwidowały bazy pocisków strategicznych pierwszej generacji i ograniczyły zdecydowanie pod względem liczebnym strategiczne lotnictwo bombowe.

Likwidując bazy strategicznych pocisków pierwszej generacji oraz wycofując z uzbrojenia część samolotów bombowych, Stany Zjednoczone wcale nie ograniczyły możliwości strategicznych sił jądrowych. Wręcz przeciwnie - ich strategiczny potencjał jądrowy wzrastał (tabela 1/).

Tabela 1

NARASTANIE STRATEGICZNYCH ŚRODKÓW NAPADU JADROWEGO
W STANACH ZJEDNOCZONYCH W LATACH 1960-1968

Stan posiadania pod koniec roku	Bombowce strategiczne	Pociski strategiczne	Razem	Stosunek samolotów do pocisków
1960	1720	100	1820	17 : 1
1961	1800	150	1950	12 : 1
1962	1800	360	2160	5 : 1
1963	1800	350	2150	5 : 1
1964	1480	790	2270	1,8 : 1
1965	1030	1300	2330	1 : 1,3
1966	740	1432	2172	1 : 1,8
1967	635	1714	3249	1 : 2,6
1968	645	1714	2359	1 : 2,6

Wprowadzona do uzbrojenia druga generacja pocisków strategicznych opiera się głównie na następujących podstawowych typach: "Minuteman" wersja A,B,C /lub I,II,III/; "Polaris" i "Posejdon". Plan wprowadzenia do uzbrojenia pocisków strategicznych drugiej generacji obejmuje 1000 wyrzutni pocisków "Minuteman" i 41 atomowych okrętów podwodnych po 16 pocisków "Polaris" lub "Posejdon" na każdym /razem 656 pocisków/. Łącznie stanowi to około 1650 pocisków strategicznych z głowicami jądrowymi. W roku 1968 z drugiej generacji pocisków balistycznych znajdowało się w uzbrojeniu około 1000 wyrzutni pocisków "Minuteman" i 41 atomowych okrętów podwodnych z pociskami "Polaris" /A-2 i A-3/.

Wprowadzenie do uzbrojenia dużej liczby pocisków strategicznych, a jednocześnie wycofanie dużej liczby samolotów bombowych zmienia radykalnie ich rolę i znaczenie w strategicznych siłach jądrowych USA w stosunku do poprzedniego okresu /tabela nr 2/.

Tabela 2

CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW WARTOŚCI BOJOWEJ AMERYKAŃSKICH
STRATEGICZNYCH ŚRODKÓW NAPADU JĄDROWEGO W OKRESIE 1958-1971r.

	Okres 1958-1961 r.	Okres 1962-1965 r.	Okres 1966-1971 r.
Wyszczególnienie	samoloty bombowe	samoloty bombowe	samoloty bombowe
1	2	4	6
	pociski strategiczne	pociski strategiczne	pociski strategiczne
3	3	5	7
Stosunek ilościowy	pod koniec okresu 12:1	pod koniec okresu 1:1,4	na początku okresu pod koniec okresu 1:1,8 1:3
Procentowy podział celów	100-90%	90-60%	40-30%
Ryzyko uruchomienia	małe	małe	bardzo duże
Czas uruchomienia zasadniczych sił	ok. 30 min.	ok. 15 min.	ok. 15 min. 1-2 min.
Uniwersalność użycia	W różnych wojnach różnego rodzaju i szeroka gama środków rażenia	Tylko w to- talnej woj- nie jądrowej na sta- cjonarne cele	Jak poprzednio
Zależność od danych z rozpoznania	Srednia	Srednia	Srednia Bardzo duża

1	2	3	4	5	6	7
Pewność co do rezultatów uderzenia	duża	zupełny brak	duża	mała	duża	średnia przy wyko-rzystaniu kosm. systemu obserwacji
Zasięg maksymalny w km ^{3/}	9000-14000	8000-12000	do 16000	do 20000	pod koniec ok. 50% do 16000 ok. 50% do 6100	63% do 10500 33% do 4500 4% do 21000
Moc przenoszenia ładunku	do 10 MT każdy	do 4 MT każdy	do 50 MT każdy	od 1-7 MT każdy	do 50 MT każdy	96% do 1-2 MT 4% do 7 MT
Czas dotarcia do celu	średnio 8-12 godz.	15-30 min.	średnio 8-12 godz.	15-35 min.	średnio 8-10 godz.	15-35 min.
Odporność na zniszczenie na ziemi	średnia	mała	mała	średnia	mała	duża
Zdolność pokonania systemów OP	średnia	absolutna	mała	duża	średnia	duża
Wrażliwość na zakłócenia	duża	średnia	duża	mała	duża	mała
Prawdopodobieństwo właściwego funkcjonowania aparatury	duże	średnie	duże	średnie	duże	średnie
Prawdopodobieństwo trafienia w cel ^{5/}	średnie	bardzo małe	duże	średnie	duże	średnie

Prawdopodobieństwo wykonania zadania

	1	2	3	4	5	6	7
Koszt produkcji	bardzo duży	duży	duży	bardzo duży	średni	bardzo duży	mały
Koszt wykonania zadania	duży	średni	średni	duży	średni	duży	mały

- 1/ W kalkulacji przyjęto jeden cel dla każdego średniego, dwa cele dla każdego ciężkiego bombowca strategicznego oraz jeden cel dla każdego pocisku strategicznego.
- 2/ Dla samolotów wzięto pod uwagę siły znajdujące się w powietrzu i dyżurujące na lotniskach w najwyższej gotowości bojowej.
- 3/ Bez tankowania w powietrzu.
- 4/ Awaria nawet jednej części w rakiecie może spowodować zbooczenie lub uczynienie jej niezdolną do kontynuowania lotu. W bombowcu, aczkolwiek ma on dużo urządzeń, załoga może naprawić uszkodzenie lub kontynuować lot z uszkodzonym urządzeniem.
- 5/ Przez prawdopodobieństwo trafienia w cel kadunkiem jądrowym należy rozumieć, że cel znajduje się w promieniu rażenia tego kadunku.
- 6/ Analiza czynników, składających się na prawdopodobieństwo wykonania tego samego zadania wskazuje, że potrzeba więcej samolotów niż pocisków /średnio 1,6:1/. Zakładając korzystny dla samolotów wariant, że z trzech pocisków został zniszczony jeden, a z pięciu samolotów również jeden, strata pocisku "Atlas" wynosi około 3,6 mlna dolarów, a pocisku Minuteman około 1 mln dol. Natomiast strata jednego samolotu bombowego wynosi od 8-10 milionów dol. Pomija się tutaj ewentualną stratę kilku członków załogi.

Pociski drugiej generacji mają napęd na paliwo stałe, co istotnie zmniejszyło ich wymiary i ciężar^{4/}. Wykluczyło to konieczność budowy magazynów paliwa płynnego oraz instalacji do tankowania. Pociski strategiczne typu "Minuteman" są rozmieszczone w rozśrodkowanych wyrzutniach podziemnych. Bardzo istotny wpływ na większą wartość bojową pocisków strategicznych drugiej generacji ma skrócenie czasu potrzebnego na przygotowanie ich do odpalenia /tabela nr 2/. Obecnie czas ten wynosi 0,5 - 1 minuty dla pocisków "Polaris" i do 2 minut dla pocisków "Minuteman" /wobec 15-30 minut dla pocisków "Atlas", "Thor" i "Jupiter"/. Na wzrost roli pocisków strategicznych wpływa również fakt udoskonalenia systemu kierowania oraz rozpoznania z przestrzeni kosmicznej. Dane taktyczno-techniczne pocisków strategicznych /tabela nr 3/.

4/ Np. pocisk "Atlas" ważył około 110 t., a "Minuteman" waży 41 t.

Tabela 3

OGÓLNE DANE O STRATEGICZNYCH POCISKACH BALISTYCZNYCH STANÓW ZJEDNOCZONYCH
W. BRYTANII I FRANCJI

Nazwa	Generacja i okres pozostawania w uzbrojeniu	Ciężar /ton/	Zasięg /km/	Pułap /km/	Moc głowicy	Uwagi
"Atlas" D,E,F	I 1960-1965 r.	115-117	15000-18000	ok. 1100	3-7 MT	W uzbrojeniu amerykańskich strategicznych sił powietrznych
"Titan" I	I 1960-1965 r.	110	do 14000	ok. 1700	4-7 MT	
"Minuteman" A/I/	II 1963-1971 r.	ok. 30	9500	ok. 800	ok. 1 MT	- " -
"Minuteman" B/II/	II od 1964 r.	ok. 30	10500	ok. 800	ponad 1 MT	- " -
"Minuteman" C/III/	II od 1969 r.	ok. 30	ponad 10500	ok. 800	ponad 2 MT	- " -
"Titan" II	II 1964-1971 r.	ok. 140	21000	1700	do 10 MT	- " -
"Jupiter"	I 1960-1964 r.	49,9	2800	560	1,5-4 MT	W uzbrojeniu amerykańskich i brytyjskich strategicznych sił powietrznych
"Thor"	I 1959-1964 r.	49,8	2800	645	1,5-4 MT	
"Polaris" A-2	II 1962-1971 r.	14	2800	720	0,6 MT	Stany Zjednoczone
"Polaris" A-3	od 1964 r.	15	4500	800	0,8 MT	Stany Zjednoczone

Bombowce strategiczne, spełniają więc obecnie rolę drugorzędną w stosunku do rakiet strategicznych. Stany Zjednoczone posiadają samoloty typu B-52 oraz B-58, rozmieszczone głównie na terytorium USA, a wprowadzają na uzbrojenie nowy bombowiec FB-111 oraz pracują nad kolejnym typem AMSA. W Europie, amerykańskie lotnictwo strategiczne ma przygotowane bazy w Hiszpanii, Wielkiej Brytanii i Turcji. W wypadku wojny część bombowców strategicznych może być przebazowana do Europy.

Tabela 4

OGÓLNE DANE AMERYKAŃSKICH BOMBOWCÓW STRATEGICZNYCH

Oznaczenie i nazwa	Pułap /m/	Prędkość /km/godz./	Zasięg /km/	Uzbrojenie jądrowe	
				Bomby	Pociski
B-52 C, D, E, F Stratofortress	16-17000	1050	16-18000	4x1,1MT lub 4x2MT lub 2x24 MT	-
B-52 G	16-17000	1050	16-18000	4x1,1MT lub 4x2 MT	2xHound Dog
B-52 H	16-17000	1050	16-18000	2x24MT	2xHound Dog 4xQuail
B-58 A Hustler	21000	2100	7000	1x20MT	-
FB-111	18000	2500	6100	tak	5xSRAM

W najbliższych latach Stany Zjednoczone planują dalszy rozwój strategicznych środków napadu jądrowego. Główny akcent kładą na podniesienie wartości bojowej sił jądrowych przez wprowadzenie na uzbrojenie środków napadu jądrowego o lepszych właściwościach bojowych.

W dziedzinie strategicznych rakiet, plany USA przewidują wycofanie pocisków "Titan II" /w 1970 r./ oraz "Minuteman I" /do 1971 r./. Do 1971 roku planuje się również zdjęcie z uzbrojenia atomowych okrętów podwodnych pocisków "Polaris A-2".

16

W miejsce wycofywanych pocisków "Minuteman I", "Titan II" i "Polaris A-2", Stany Zjednoczone wprowadzają na uzbrojenie pociski "Minuteman III" /od 1969 do 1972 r./ oraz pociski "Posejdon" /od 1972 r./. W wyniku tych zmian obecny stan pocisków strategicznych ulegnie zmniejszeniu o 54. Mimo to możliwości sił jądrowych Stanów Zjednoczonych wzrosną w wyniku uzbrojenia rakiet "Minuteman III" i "Posejdon" w głowice zespołowe. Każdy pocisk "Minuteman III" będzie uzbrojony w 3 głowice, a każdy pocisk "Posejdon" w zespołową głowicę z 5-10 ładunkami.

Rozwój bombowców strategicznych jest problemem bardzo kontrowersyjnym. Po zrealizowaniu w latach 1960-1965 planu wycofania z uzbrojenia ponad 1000 bombowców typu B-47, Stany Zjednoczone realizują obecnie plan redukcji bombowców B-52. W okresie od 1963 do 1969 r. zdjęto z uzbrojenia prawie 300 samolotów tego typu. Do 1972 bombowce te mają ulec dalszej redukcji do stanu 245 sztuk.

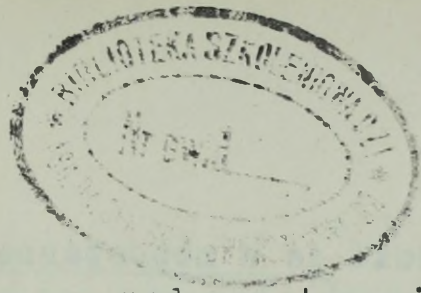
Nie oznacza to jednak, że Stany Zjednoczone dążą do całkowitego wycofania z uzbrojenia samolotów bombowych.

W miejsce wycofywanych samolotów Stany Zjednoczone wprowadzają na uzbrojenie nowy typ samolotów FB-111. Ponadto po zaniechaniu prac nad ciężkim bombowcem typu XB-70 prowadzone są prace nad nowym ciężkim naddźwiękowym bombowcem AMSA /Advance Manned Strategic Aircraft/, który może wejść na uzbrojenie po 1975 r. Porównanie trzech różnych typów strategicznych bombowców USA - tabela 5.

Tabela 5

PORÓWNANIE TRZECH TYPÓW STRATEGICZNYCH BOMBOWCÓW STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Wyszczególnienie	Współczesny tradycyjny samolot bombowy typu B-52 /w uzbrojeniu/	Samolot bombowy typu myśliwskiego FB-111 /w uzbrojeniu/ od 1969 r.	Tradycyjny samolot bombowy przyszkłości typu AMSA /po 1975 r./
Ogólny koszt wprowadzenia do uzbrojenia 200 szt.	Większy od FB-111, a mniejszy od AMSA	od 1,75 do 2,17 mld dol.	15 miliardów dol.
Koszt pojedynczego samolotu	9-10 milionów dolarów	8,3 miliona dolarów	znacznie większy jak B-52
Prędkość maksymalna	0,95	2,5 Ma	2,5 - 3 Ma
Paźap maksymalny	16 000 m	18 000 m	25 000 - 30 000 m
Możliwości wykonywania zadań na małej wysokości	częściowo przystosowane	przystosowany	przystosowany
Zasięg maksymalny	17 000 km	6 100 km	około 18 000 km
Udźwig bomb	16 - 27 ton	około 15 ton	większy niż w B-52
Uzbrojenie raketowe	2-4 rakiety "Hound Dog" z głowicą 4 MT o zasięgu do 1300 km	5 rakiet z głowicą jądrową o zasięgu 100 - 150 km	nowe rakiety powietrzno-ziemia o dużym zasięgu, rakiety powietrzno-powietrze do zwalczania lotnictwa myśliwskiego
Urządzenia do przeciwdziałania radioelektronicznego	Aktywne i pasywne oraz pociski specjalne	Ze względu na konstrukcję nie ma dużych możliwości instalowania urządzeń przeciwdziałania radioelektronicznego	Szerokie w asortymencie nowoczesne urządzenia przeciwdziałania radioelektronicznego i pociski specjalne

WIELKA BRYTANIA

Stany Zjednoczone, prowadząc jeszcze podczas trwania drugiej wojny światowej prace w dziedzinie badań jądrowych, dopuściły do nich Wielką Brytanię. Jednak po zakończeniu wojny zerwały w 1946 r. jednostronnie współpracę w tej dziedzinie.

Wielka Brytania daleka była jednak od zrezygnowania z broni jądrowej. W 1952 r. przeprowadziła pierwszą próbę ładunku jądrowego, a w 1953 r. uzbroiła w bomby atomowe pierwsze samoloty typu "V", które stanowiły pierwszą generację brytyjskich strategicznych sił jądrowych. Dążąc do dotrzymania kroku czołowym państwom świata ogłosiła w 1957 r. bardzo "rewolucyjny" program w odniesieniu do broni strategicznej, twierdząc oficjalnie, że zrezygnuje z bombowców strategicznych uzbrojonych w bomby jądrowe, a dążyć będzie do wyposażenia sił jądrowych wyłącznie w pociski strategiczne.

Podjęte przez Wielką Brytanię prace nad pociskami "Blue Streak" były próbą utrzymania przynajmniej względnej niezależności od Stanów Zjednoczonych w dziedzinie broni strategicznej.

Jednak trudności jakie napotkała przy realizacji prac nad wymienionym pociskiem balistycznym spowodowały, że Brytyjczycy bardzo szybko zrezygnowali z realizacji własnego programu pocisków strategicznych^{5/}.

Już w 1960 r. prace nad pociskiem balistycznym "Blue Streak" zostały przerwane, a jednocześnie przystąpiono do rozbudowy bazy pocisków "Thor" /amerykańskich/.

Nie mając własnych pocisków strategicznych Wielka Brytania traktowała pociski "Thor" jako broń uzupełniającą i przejściową. Dokonała jednocześnie zwrotu w kierunku samolotów bombowych, wbrew temu, co twierdzono w 1957 r.

W celu zmodernizowania samolotów bombowych typu "V", odpowiednio do rozwoju środków obrony powietrznej, postanowiono

5/ Główne przyczyny: niższy poziom techniki raketowej niż w Stanach Zjednoczonych spowodował, że założenia tego pocisku odbiegały zasadniczo od istniejących już wówczas pocisków /np. amerykańskiego "Polaris"/; trudności z przestawieniem przemysłu lotniczego na produkcję rakiet; ograniczone możliwości finansowe oraz ograniczona baza naukowo-badawcza i doświadczalna. Ponadto silna opozycja głównie w siłach powietrznych.

uzbroić je w nowoczesne pociski powietrze-ziemia, które miały przedłużyć ich żywot. Z "pomocą" przyszły Stany Zjednoczone, wyrażając zgodę na wspólne kontynuowanie prac naukowo-badawczych nad pociskiem raketowym powietrze-ziemia typu "Skybolt"^{6/}.

Ale już w 1962 roku Stany Zjednoczone podjęły jednostronną decyzję zaniechania prac nad budową tego pocisku co spowodowało, że Wielka Brytania znów znalazła się w trudnej sytuacji. Bazy strategicznych pocisków "Thor" przedstawiały małą wartość bojową i w najbliższych latach miały być demontowane, a bombowce strategiczne bez pocisków powietrze-ziemia były mocno przestarzałym środkiem strategicznym.

Pod naciskiem Amerykanów, Wielka Brytania zmuszona była zakupić od nich pociski strategiczne typu "Polaris" z myślą o uzbrojeniu w nie atomowych okrętów podwodnych własnej konstrukcji^{7/}. Zgodnie z planem w latach 1968-1971 Wielka Brytania ma wprowadzić do linii 4 okręty podwodne z 16 pociskami "Polaris" na każdym.

W sytuacji gdy w 1963 r. odpadła koncepcja modernizacji bombowców typu "V" w oparciu o pociski "Skybolt", a termin wprowadzenia do uzbrojenia pocisków "Polaris" był jeszcze odległy, Wielkiej Brytanii nie pozostało nic innego jak modernizować bombowce własnym wysiłkiem. Dla zachowania względnej wartości bojowej bombowców typu "V" przystosowano je do przenoszenia i odpalania pocisków powietrze-ziemia "Blue Steel" własnej konstrukcji^{8/}. Ponadto przystosowała bombowce do działań na małej wysokości i wyposażyła je w udoskonalone środki i urządzenia przeciwdziałania radioelektronicznego^{9/}.

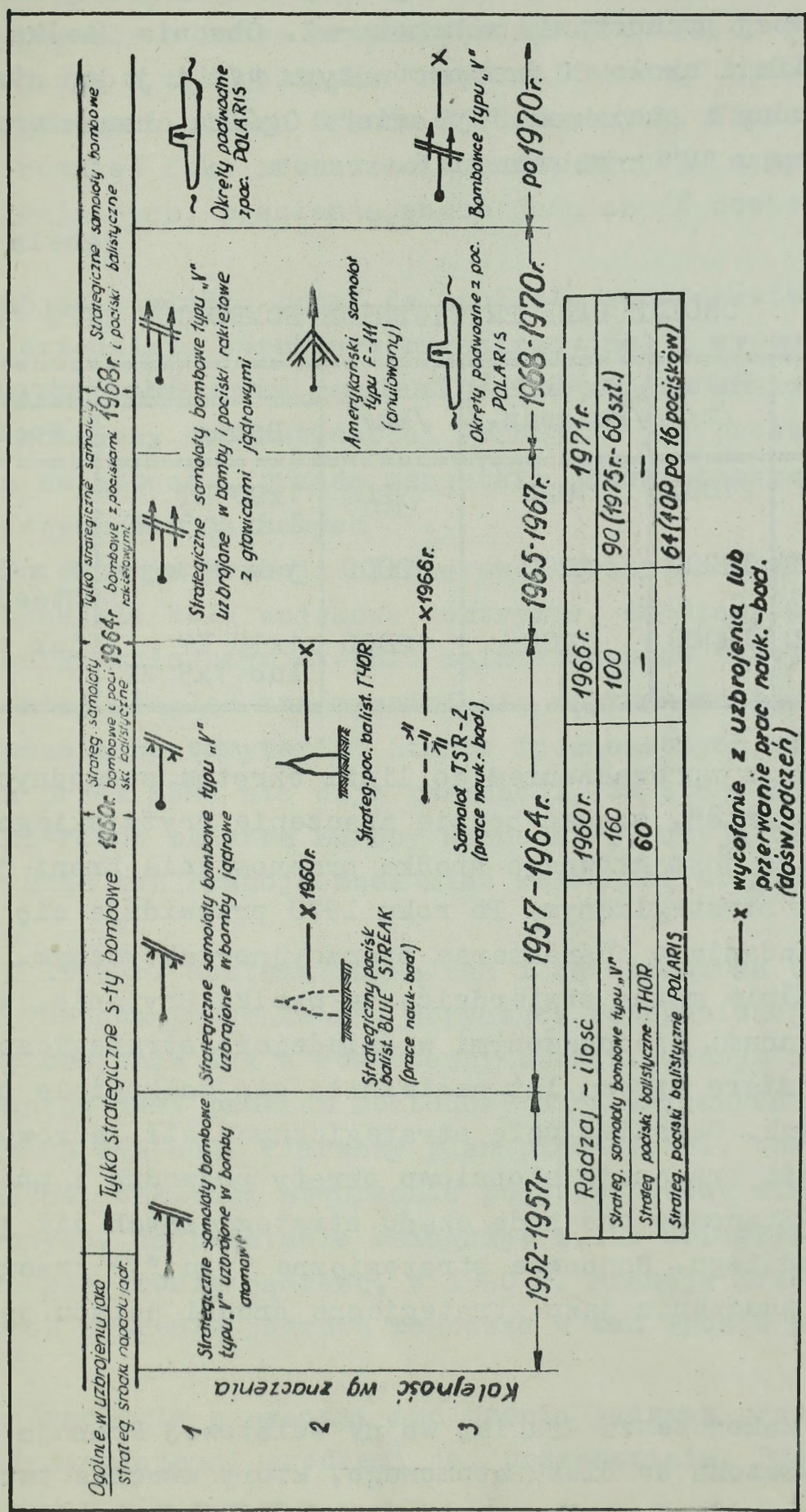
6/ Pocisk raketowy "Skybolt" miał zasięg 1600-2000 km, głowicę jądrową i miał być podstawowym uzbrojeniem amerykańskiego samolotu B-70 oraz niektórych przystosowanych samolotów brytyjskich typu "V".

7/ Grudzień 1963 r. porozumienie w Nassau.

8/ Pocisk "Blue Steel" - zasięg 360 km, prędkość 1,6 Ma, maksymalny pułap około 20000 m, głowica termojądrowa, system kierowania bezwładnościowy.

9/ W tym czasie Wielka Brytania prowadziła prace nad bombowcem własnej konstrukcji typu TSR-2. Prace te zostały jednak przerwane. Następnie chcąc zrekompensować zaniechany program samolotów TSR-2 zamówiła w USA samoloty F-111 lecz i z tego zamówienia zrezygnowała.

Tajne
Egz nr ...
Nr ks. 0928/WW

Schemat. 2 Ogólny rozwój brytyjskich strategicznych systemów przenoszenia broni jądrowej

Wykonano w 550egz.
Egz. nr J-550 - Bibl. tajna
Wsk. mjr dypl. E. Wójcik

Ogólny rozwój brytyjskich strategicznych systemów przenoszenia broni jądrowej przedstawia schemat - 2. Obecnie Wielka Brytania posiada w linii około 80 bombowców typu "V" i jeden atomowy okręt podwodny z pociskami "Polaris". Ogólna charakterystyka bombowców typu "V" - tabela nr 6.

Tabela 6

OGÓLNE DANE BRYTYJSKICH BOMBOWCÓW TYPU "V"

Nazwa samolotu	Pułap /m/	Prędkość /km/godz./	Zasięg /km/	Uzbrojenie jądrowe Bomby	Pociski
Vulcan B.1	21000	1020	9200	1x20 KT lub 1x5 MT	
Vulcan B.2	19000	1200	12000	jak wyżej	1 x Blue Steel
Victor B.2	19000	1200	12000	1x30 KT lub 1x5 MT	jak wyżej

Wraz z wprowadzeniem do linii okrętów podwodnych z pociskami "Polaris", spadać będzie znaczenie brytyjskiego lotnictwa bombowego jako głównego środka przenoszenia broni jądrowej o znaczeniu strategicznym. Po roku 1970 przewiduje się dla tych samolotów zadania o charakterze operacyjno-taktycznym.

Ogólnie można stwierdzić, że Wielka Brytania, współpracując ze Stanami Zjednoczonymi w dziedzinie strategicznej broni jądrowej w miarę upływu lat uzależniła się całkowicie od Stanów Zjednoczonych. Obecnie, rolę strategicznych sił jądrowych Wielkiej Brytanii przejmują stopniowo okręty podwodne z pociskami "Polaris". Stanowiąc one będą część strategicznych sił jądrowych bloku zachodniego. Bombowce strategiczne typu "V" tracą stopniowo na swym znaczeniu jako strategiczne środki napadu jądrowego.

FRANCJA

Po zakończeniu drugiej wojny światowej Francja nie została dopuszczona do bloku atomowego, który wówczas tworzyły Stany Zjednoczone i Wielka Brytania.

Do czasu objęcia władzy przez gen. De Gaulle'a /maj 1958 r./ Francja nie prowadziła szerszych badań nad bronią jądrową, raketami balistycznymi średniego i dalekiego zasięgu

oraz strategicznymi samolotami bombowymi. Przyczyny tego stanu rzeczy wpływały z faktu przynależności Francji do paktu NATO i wiążącej się z tym polityki "wspólnej obrony" opierającej się na strategicznych siłach Stanów Zjednoczonych. Niemalże znaczenie miał również fakt prowadzenia przez Francję w tym czasie wojen kolonialnych, pochłaniających dużą część dochodu narodowego.

Objęcie władzy przez de Gaulle'a spowodowało zasadniczą zmianę w dziedzinie struktury organizacyjnej i wyposażenia sił zbrojnych. Głównym celem gen. de Gaulle'a jest konsekwentne dążenie do odbudowy mocarstwowości Francji i jej prestiżu jako mocarstwa światowego, przede wszystkim przez utworzenie własnych strategicznych sił jądrowych^{10/}.

To dążenie Francji bierze swój początek w głoszonej przez francuskie koła wojskowe doktrynie, że Stany Zjednoczone są w coraz mniejszym stopniu zainteresowane "w obronie" Europy zachodniej. Pogląd ten wywodzi się z przekonania, iż możliwość wykonania na terytorium Stanów Zjednoczonych strategicznego odwetu przez ZSRR nie daje gwarancji, że Stany Zjednoczone, w imię interesów państwa Europy zachodniej, użyją broni strategicznej. Stąd też Francja musi mieć własną strategiczną broń jądrową.

W 1959 r. została uchwalona i zatwierdzona do realizacji tzw. "ustawa programowa", dotycząca reorganizacji sił zbrojnych i wyposażenia ich w nowoczesny sprzęt. Jednym z głównych jej elementów jest program rozbudowy strategicznych sił jądrowych w dwóch etapach. Pierwszy plan pięcioletni, obejmujący lata 1960-1964, zakładał stworzenie podstaw budowy strategicznych sił jądrowych. Na podstawie osiągnięć z lat ubiegłych w dziedzinie badań nad bronią jądrową, w 1960 r. Francja przeprowadziła szereg prób z bronią jądrową wchodząc w ten sposób do klubu atomowego^{11/}.

Równolegle z pracami nad bronią jądrową prowadzono prace nad strategicznymi środkami jej przenoszenia. Prace te kon-

10/ Strategiczne siły jądrowe określane są również często jako "siły uderzeniowe" lub "siły odstraszenia".

11/ Kolejne doświadczalne wybuchy atomowe w 1960 r.: 13 lutego wybuch o mocy 60-70 KT, 1 kwietnia wybuch o mocy 15 KT, 27 grudnia wybuch o mocy około 5 KT.

centrowały się nad trzema strategicznymi systemami przenoszenia broni jądrowej: strategicznym samolotem bombowym, strategicznym pociskiem balistycznym średniego zasięgu "ziemia-ziemia", oraz strategicznym pociskiem balistycznym średniego zasięgu odpalanym z okrętu podwodnego "schemat 3/.

Pierwszą generację strategicznej broni jądrowej oparli Francuzi na samolotach bombowych typu "Mirage IV". Ze względu na ograniczony ich zasięg i chcąc ten zasięg wydłużyć, Francja zakupiła w Stanach Zjednoczonych kilka samolotów typu KC-135 przeznaczonych do tankowania samolotów "Mirage IV" w powietrzu. Ponadto rozważane są możliwości uzbrojenia samolotów "Mirage IV" w pociski raketowe z głowicami jądrowymi "powietrze-ziemia" o zasięgu 300-500 km. Francuskie strategiczne samoloty bombowe "Mirage IV" weszły na uzbrojenie w 1965 r. Ogółem wyprodukowano ich około 60 szt.

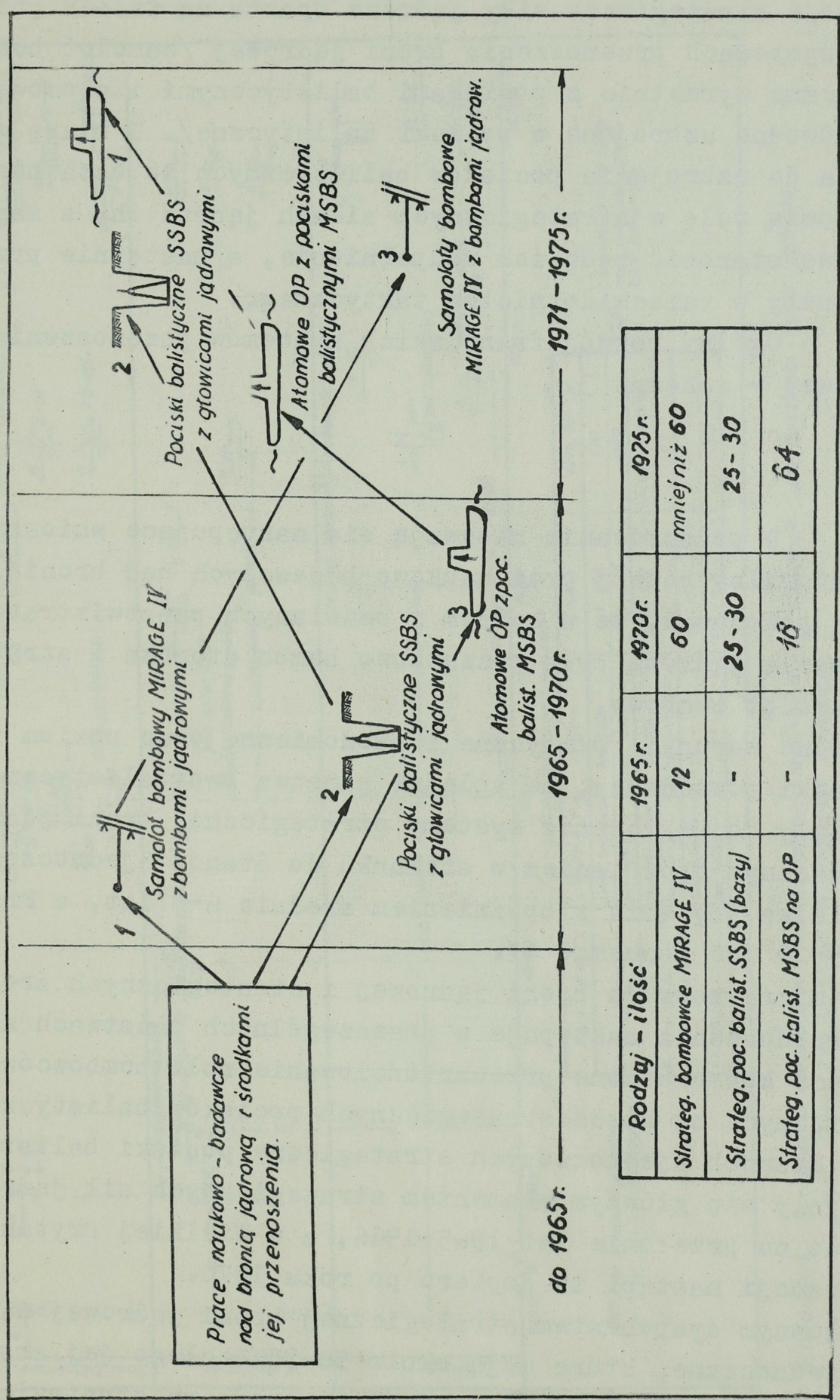
Dane taktyczno-techniczne samolotów "Mirage IV" są następujące: prędkość maksymalna - 2200 km/godz.; pułap maksymalny - 19000 i zasięg - 3000 km. Może być uzbrojony w bomby atomowe o mocy do 200 KT.

Drugą generację francuskiej strategicznej broni jądrowej stanowią pociski strategiczne średniego zasięgu oznaczone skrótem SSBS /strategiczny pocisk balistyczny ziemia-ziemia/ wyposażone w głowice termonuklearne. Pociski balistyczne SSBS mają zasięg do 4000 km. Obecnie Francja buduje 25-30 baz wyrzutni podziemnych tych pocisków.

Trzecią generację strategicznej broni jądrowej mają stanowić atomowe okręty podwodne z pociskami balistycznymi o zbliżonej charakterystyce do amerykańskich pocisków "Polaris". Plan wprowadzenia na uzbrojenie atomowych okrętów podwodnych z pociskami balistycznymi zakłada wybudowanie 4 okrętów z 16 pociskami balistycznymi na każdym. Pierwszy atomowy okręt wprowadzono do linii w 1969 r., a ostatni na wejść około 1974 r.

Pociski balistyczne MSBS /strategiczny pocisk balistyczny morze-ziemia/, w które będą uzbrojone atomowe okręty podwodne, mają zasięg ponad 2500 km, głowice termonuklearne /po 1970 r./, a ich żywotność planowana jest na 10 lat, tzn. do około 1980-1985 r.

Tajne
EGZ nr ...
Nr ks. 0928/WW

Schemat 3 Ogólny rozwój francuskich strategicznych systemów przenoszenia broni jądrowej.

Wykonano w 550 egz.
EGZ nr 1-550 - Bibl. tajna
Wyd. mjr dypl. E. Wojcik

51-25355

Ogólnie można stwierdzić, że Francja do 1975 r. zbuduje swoje strategiczne siły jądrowe oparte na trzech podstawowych systemach przenoszenia broni jądrowej /samolot bombowy, podziemne wyrzutnie z pociskami balistycznymi i atomowe okręty podwodne uzbrojone w pociski balistyczne/. W miarę wprowadzenia do uzbrojenia pocisków balistycznych te ostatnie przejmą główną rolę w strategicznych siłach jądrowych, a samoloty bombowe stanowiąc będą ich uzupełnienie, a następnie przejdą do służby w ramach lotnictwa taktycznego.

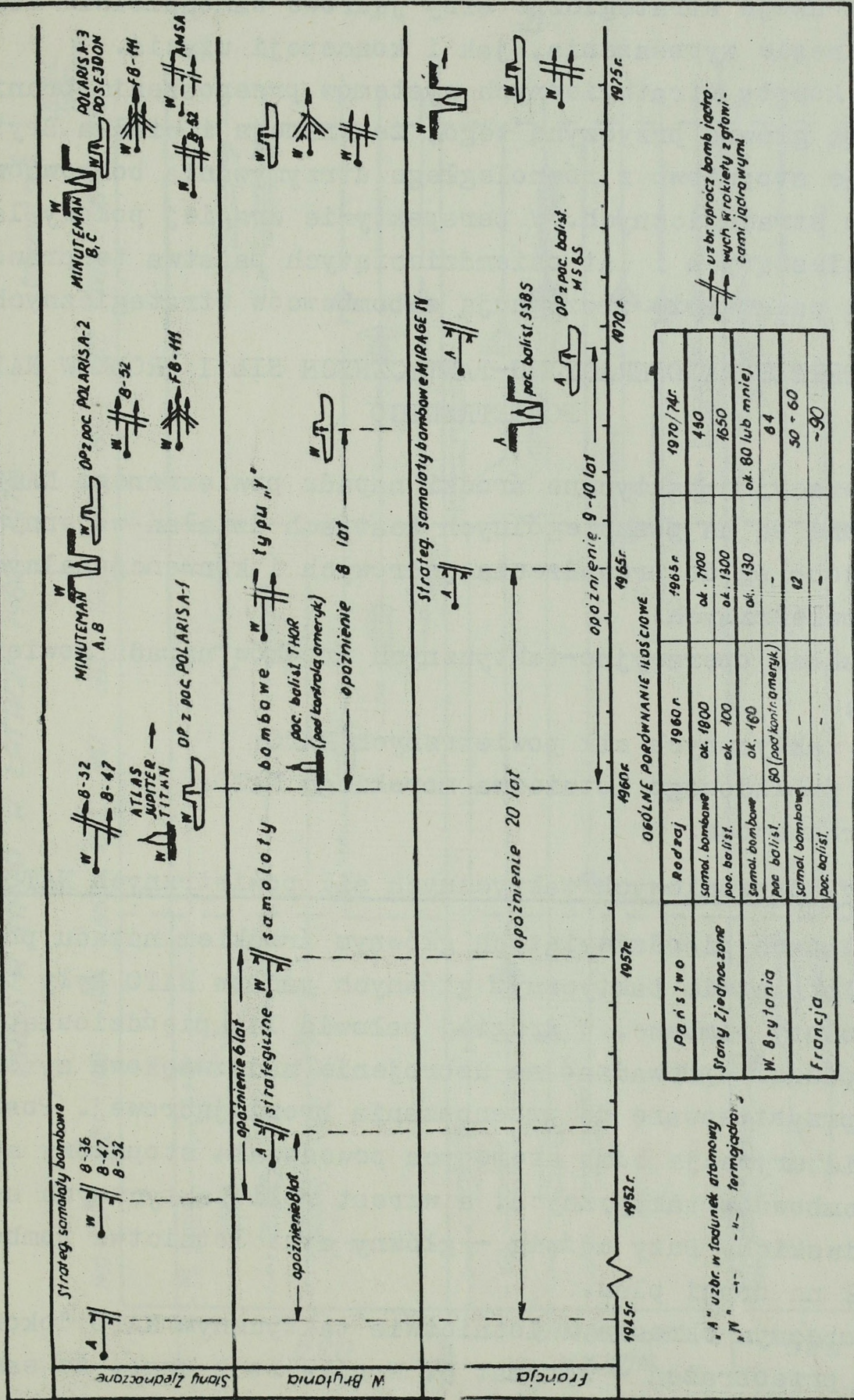
Ogólny rozwój francuskich systemów przenoszenia broni jądrowej - schemat 3.

x
x x

W podsumowaniu nasuwają się następujące wnioski:

1. Naturalny rozwój prac naukowo-badawczych nad bronią jądrową powodował, że w każdym z omawianych państw strategiczną bronią jądrową była początkowo bomba atomowa i strategiczny samolot bombowy.
2. Różne warunki polityczne i ekonomiczne oraz poziom i rozwój nauki powodowały, że kolejne państwa kapitalistyczne wprowadzały do uzbrojenia systemy strategicznej broni jądrowej ze znacznym opóźnieniem w stosunku do Stanów Zjednoczonych - Wielka Brytania z opóźnieniem średnio 6-8 lat, a Francja 15-20 lat /schemat 4/.
3. W miarę rozwoju broni jądrowej i strategicznych środków jej przenoszenia następuje w poszczególnych państwach stopniowe lecz konsekwentne przewartościowanie roli bombowców strategicznych na rzecz strategicznych pocisków balistycznych. W Stanach Zjednoczonych strategiczne pociski balistyczne stały się głównym elementem strategicznych sił jądrowych już na przełomie lat 1965-1966, a w Wielkiej Brytanii i Francji nastąpi to dopiero po roku 1970.
4. Głównym dysponentem strategicznej broni jądrowej są Stany Zjednoczone, które mają około 90-95% całego jej arsenału na Zachodzie. Pozostała część przypada na strategiczne siły jądrowe Wielkiej Brytanii i Francji.
5. W odróżnieniu od Wielkiej Brytanii, która w dziedzinie strategicznych sił jądrowych w miarę ich rozwoju w coraz większym

Tajne
EQz nr ...
Nr ks. 0928/MW

Schemat: 4 Porównanie wprowadzenia do uzbrojenia strategicznych systemów przenoszenia broni jądrowej przez Stany Zjednoczone, W. Brytanię i Francję.

Wykonano w 550eqz
EQz nr 1-550 - Bibli. tajna
Wyk. mjr dypl. E. Wójcik

stopniu uzależnia się od Stanów Zjednoczonych, Francja rozbudowuje swoje strategiczne siły jądrowe samodzielnie zarówno w zakresie wyposażenia, jak i koncepcji użycia.

6. Rosnące koszty strategicznych systemów przenoszenia broni jądrowej są główną przyczyną tego, że Francja i Wielka Brytania rezygnuje stopniowo z równoległego utrzymywania bombowców i pocisków strategicznych. W perspektywie drugiej połowy lat siedemdziesiątych i lat osiemdziesiątych państwa te prawdopodobnie całkowicie zrezygnują z bombowców strategicznych.

II. CHARAKTERYSTYKA OPERACYJNO-TAKTYCZNYCH SIŁ I ŚRODKÓW NAPADU POWIETRZNEGO

Operacyjno-taktyczne środki napadu powietrznego NATO rozmieszczone są na poszczególnych teatrach działań wojennych i przeznaczone są do prowadzenia jądrowych i konwencjonalnych operacji powietrznych.

W skład operacyjno-taktycznych środków napadu powietrznego wchodzi:

- samoloty taktycznych sił powietrznych NATO;
- samoloty pokładowego lotnictwa morskiego NATO;
- pociski raketowe.

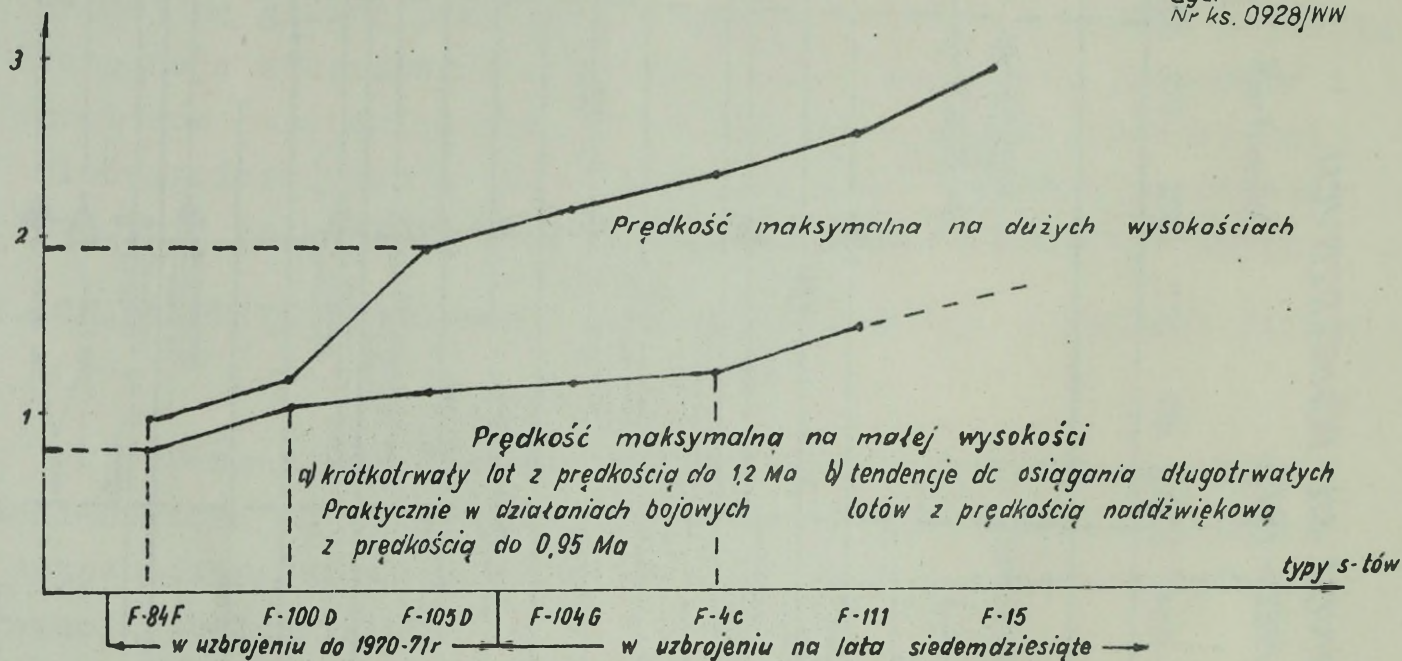
1. Samoloty uderzeniowych taktycznych sił powietrznych NATO

W latach pięćdziesiątych głównym środkiem napadu powietrznego w lotnictwie taktycznym głównych państw NATO były taktyczne samoloty bombowe. W drugiej połowie lat pięćdziesiątych Zachód rozpoczął wprowadzać na uzbrojenie naddźwiękowe myśliwce taktyczne przystosowane do przenoszenia broni jądrowej. Postępująca miniaturyzacja bomb atomowych powodowała stopniowy spadek roli bombowców taktycznych, a wzrost roli taktycznych samolotów myśliwskich. Duży udźwig - główny atut lotnictwa bombowego - zszedł na drugi plan.

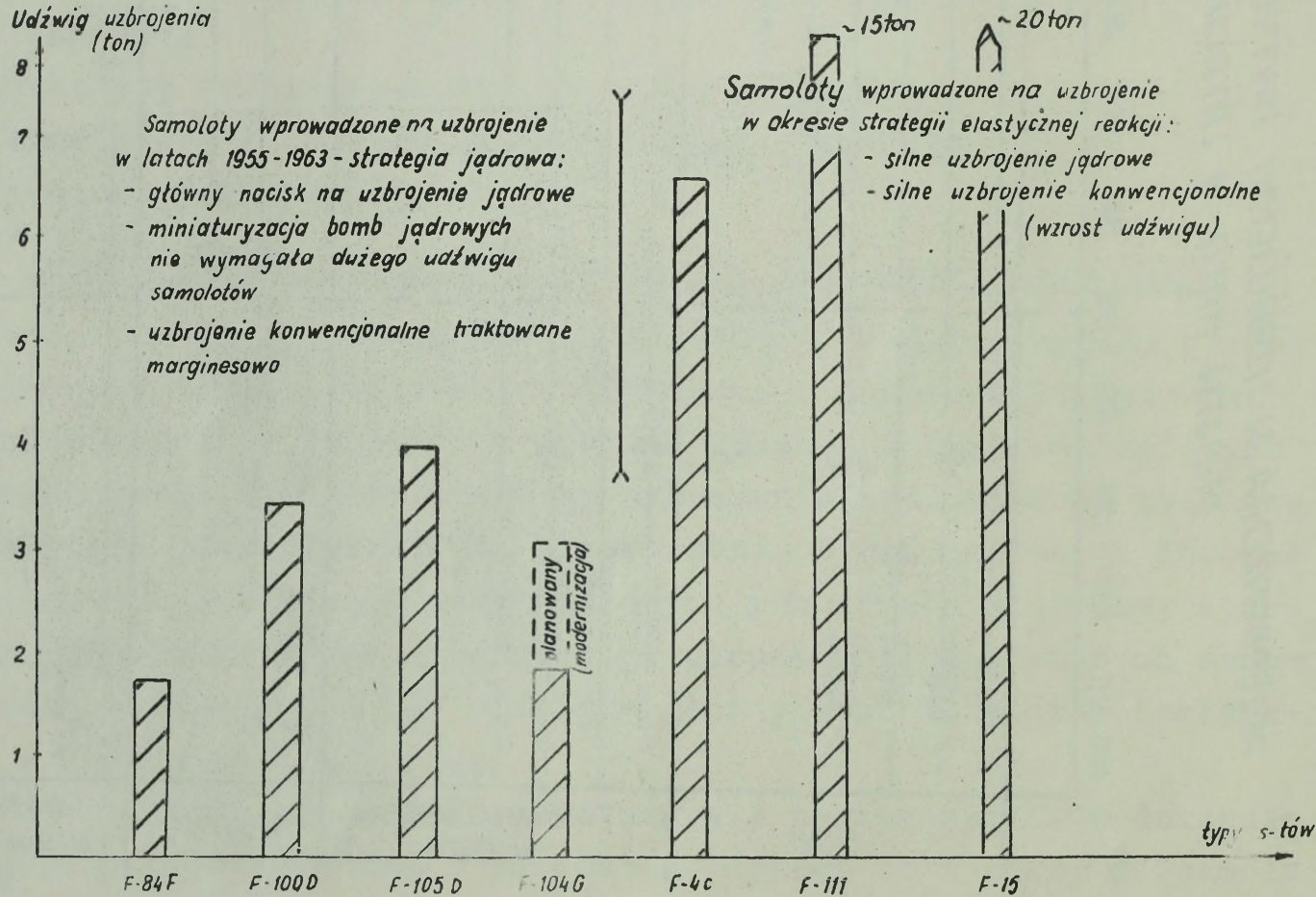
W obecnym okresie w lotnictwie taktycznym NATO dokonuje się szereg przeobrażeń - schemat 5. Wynika to z tego, że samoloty wprowadzone w uzbrojenie w latach 1958-65 były przystosowane głównie do działań z użyciem broni jądrowej. Dla realizowania założeń strategii elastycznego reagowania zachodzi konieczność posiadania samolotów o silnym uzbrojeniu jądrowym i konwencjonalnym /schemat 6 i 7/.

Prędkość (Ma)

Tajne
Egz.nr...
Nr ks. 0928/JWW

Udźwig uzbrojenia (ton)

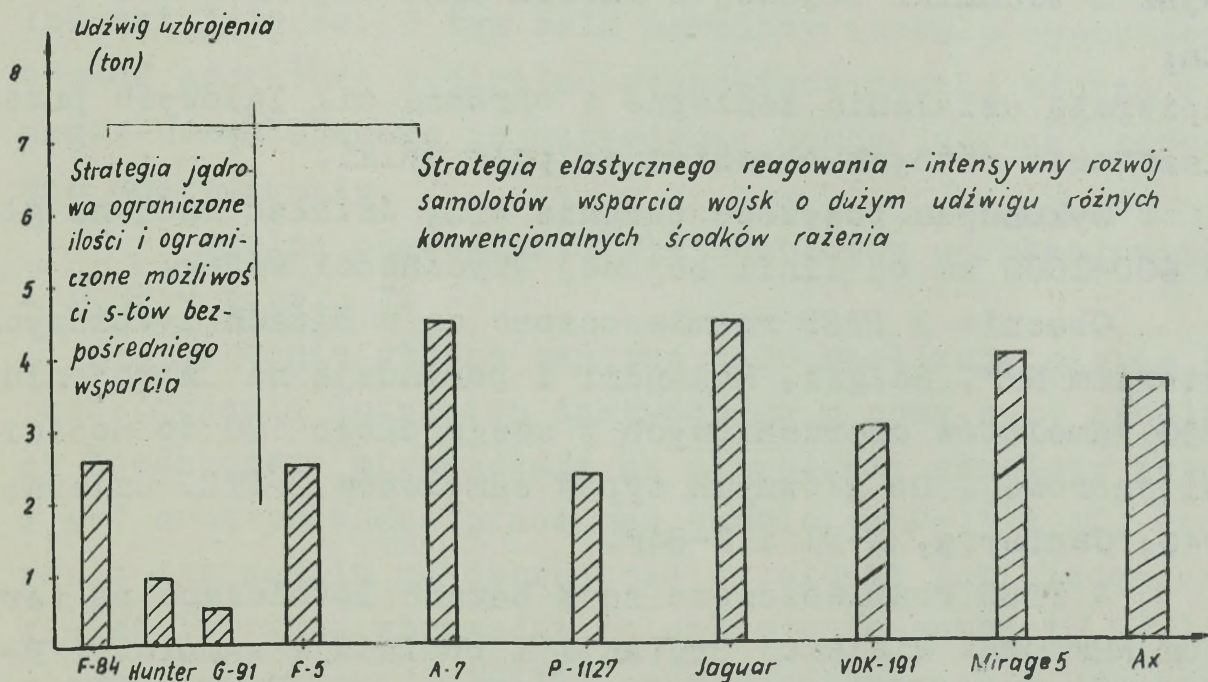
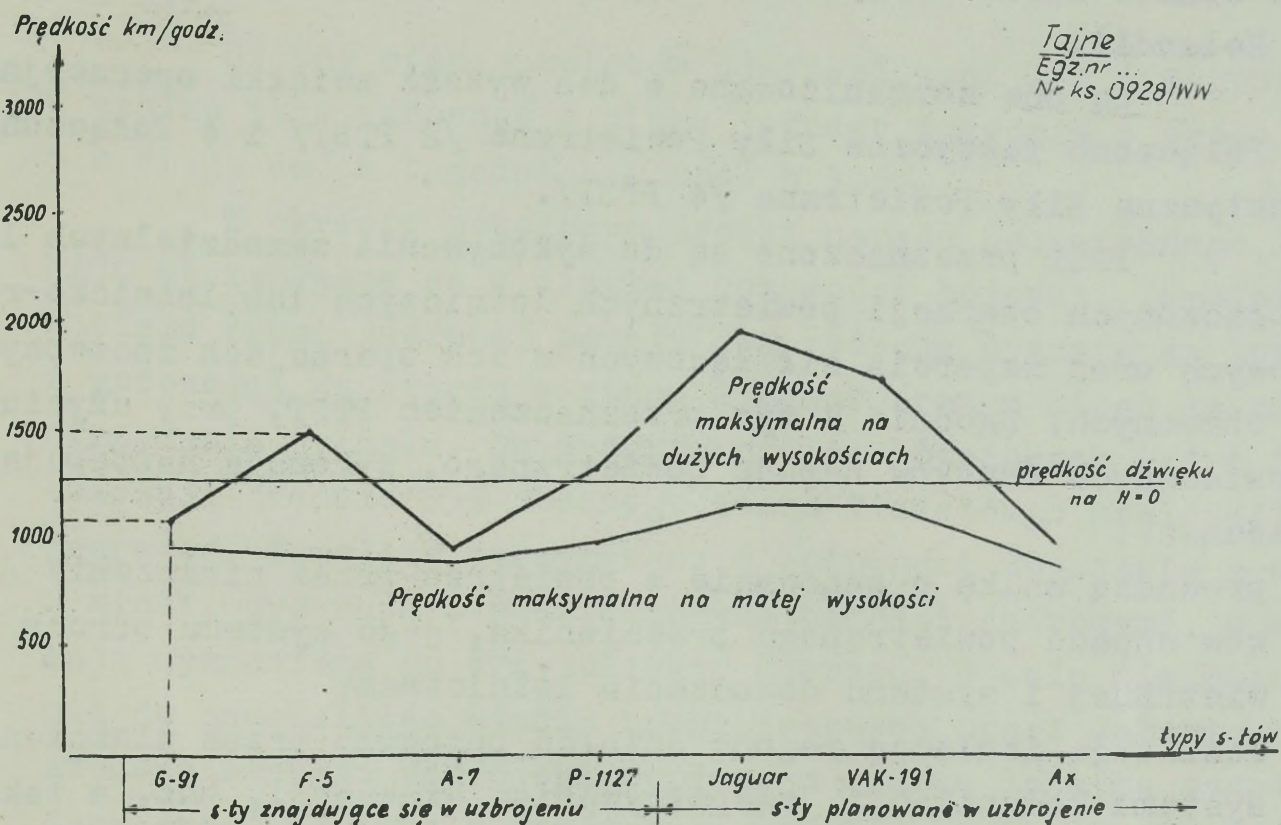

Wykonano w 550egz.

Egz.nr 1-550 - Bibl. tajna

Wyk.mjr dypl. E. Wójcik Schemat nr 6 Porównanie prędkości i udźwigu uzbrojenia ciężkich i średnich taktycznych samolotów myśliwskich (myśliwsko-bombowych)

-29-

Schemat nr 7 Porównanie prędkości i udźwigu uzbrojenia lekkich taktycznych samolotów myśliwskich (myśliwsko-szturmowych) i szturmowych wsparcia wojsk na polu walki.

Wykonano w 550 egz.
Egz. nr 1-550 - Bibl. tajna
Wyk. mjr dypl. E. Wójcik

Taktyczne siły powietrzne NATO na środkowo-europejskim TDW składają się z wydzielonych jednostek lotnictwa taktycznego Stanów Zjednoczonych, Kanady, Wielkiej Brytanii, NRF, Belgii i Holandii.

Są one zorganizowane w dwa wyższe związki operacyjne: 2 Połączone Taktyczne Siły Powietrzne /2 PTSP/ i 4 Połączone Taktyczne Siły Powietrzne /4 PTSP/.

PTSP przeznaczone są do wykonywania samodzielnych lub połączonych operacji powietrznych lotniczych lub lotniczo-rakietowych oraz wsparcia sił lądowych w ich operacjach zaczepnych i obronnych. Zgodnie z tym przeznaczeniem PTSP, przy użyciu posiadanych środków napadu powietrznego, wykonują następujące zadania:

- prowadzą walkę o panowanie w powietrzu przez niszczenie środków napadu powietrznego przeciwnika, jego systemu obrony powietrznej i systemu dowodzenia lotnictwem;
- realizują izolację rejonu działań bojowych przez niszczenie systemu komunikacji, zaopatrywania, ewakuacji, baz, a także wojsk i techniki bojowej w marszu oraz rejonach ześrodkowania;
- wspierają działania zaczepne i obronne sił lądowych przez niszczenie różnych obiektów na polu walki.

Wykonując powyższe zadania PTSP działać będą na głębokość 600-1000 km od linii bojowej styczności wojsk.

Obecnie 2 PTSP rozmieszczone są w bazach lotniczych na terytorium NRF, Belgii, Holandii i posiadają na uzbrojeniu około 330 samolotów uderzeniowych z czego około 180 to nosiciele broni jądrowej. Do głównych typów samolotów 2 PTSP należą: F-104G, Canberra, G-91 i F-84F.

4 PTSP rozmieszczone są w bazach lotniczych na terytorium NRF oraz Wielkiej Brytanii i posiadają samoloty: F-104G, F-4C i D oraz CF-104. Ogółem w 4 PTSP jest obecnie ponad 700 samolotów uderzeniowych w przeważającej ilości nosicieli broni jądrowej.

Obecny stan środków napadu powietrznego (samolotów) w 2 i 4 PTSP może znacznie wzrosnąć w wyniku:

- przebazowania na środkowo-europejski TDW samolotów z USA i Wielkiej Brytanii;

- domobilizowania istniejących i zmobilizowania nowych jednostek lotniczych w europejskich państwach NATO, a szczególnie w NRF.

Obecny stan samolotów uderzeniowych w 2 i 4 PTSP może w wyniku tego wzrosnąć w ciągu jednego tygodnia o około 40%, a w ciągu dwóch tygodni być może o 100%.

W okresie pokojowym środki napadu powietrznego PTSP NATO utrzymywane są w ciągłej gotowości bojowej. Samoloty nosiciele broni jądrowej pełnią dwa rodzaje dyżurów na lotniskach: w gotowości do startu w ciągu 2 minut oraz w ciągu 15 minut od otrzymania sygnału. Do dyżurowania na lotniskach 2 i 4 PTSP wydzielają średnio 25% obecnego stanu liczebnego nosicieli broni jądrowej. Samoloty utrzymywane w gotowości do startu w ciągu 2 minut, dyżurują z podwieszonymi bombami jądrowymi, a załogi mają wyznaczone po trzy obiekty uderzeń. W celu nie dopuszczenia do samowolnego użycia broni jądrowej przez załogi, bomby atomowe, zostają uzbrojone dopiero w czasie lotu na sygnał nadany drogą radiową z dowództwa amerykańskiego, kontrolującego ładunki jądrowe. W tym celu samoloty zostały wyposażone w specjalną aparaturę kontrolną stanowiącą rodzaj klucza elektronicznego, pozwalającego na uzbrojenie bomby jądrowej przez dowództwo amerykańskie.

Ogólna charakterystyka samolotów uderzeniowych 2 i 4 PTSP - tabela 7.

Obecnie główne państwa NATO realizują szereg programów przebrojenia lotnictwa taktycznego w nowe typy samolotów. Stany Zjednoczone wprowadzają na uzbrojenie samoloty typu F-111 i A-7 oraz prowadzą prace nad samolotem F-15 i AX, które zamierzają wprowadzić na uzbrojenie w połowie lat siedemdziesiątych. Wielka Brytania wprowadza na uzbrojenie samoloty myśliwskie F-4, własnej konstrukcji P-1127 oraz współpracuje z Francją w dziedzinie konstrukcji nowego samolotu bojowego. Belgia zakupiła francuskie samoloty typu Mirage-5 i Jaguar. W 1970 r. Holandia wprowadzi na uzbrojenie amerykańskie samoloty typu F-5 A i B. NRF wzmacnia swoje lotnictwo amerykańskimi samolotami RF-4 i pracuje nad samolotem własnej konstrukcji VAK-191.

Tabela 7

PODSTAWOWE DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE SAMOLOTÓW 2 i 4 PTSP

Typ samolotu	Pułap prakt. /m/	Prędkość i max /km/godz./	Zasięg Promień działania /km/	Udźwig bomb /kg/	Uzbrojenie		Pociski kierowane
					Bomby Ilość i oznaczenie	Moc w KT	
F-84F	15000	1100	$\frac{4400}{1650}$	1800	1 x MK 7	2;5;9;28;47	-
F-100D	16500	1330-1480	$\frac{3300}{1200}$	3380	1 x MK 7 1 x MK 28 1 x MK 43 1 x ?	jak wyżej 75;300 10;40;130 1000;1100	2 x Bullpup
F-104G	20000	2300	$\frac{2000-3000}{640-1200}$	1800	1 x MK 28 1 x MK 43 1 x ?	jak wyżej " " 1000;1100	2 x Bullpup lub 2 x AS-30
F-105	15000	2000-2200	$\frac{4000}{1500}$	3600-5500	jak wyżej	jak wyżej	2 x Bullpup
F-4C i RF-4C	24000	2500	$\frac{4300}{1600}$	6800	1 x ?	od 0,5 do 1100	2 x Bullpup
Fiat G-91	15000	1000	$\frac{200-400}{200-400}$	ok. 500	-	-	?
Canberra B8	20000	970	$\frac{5900}{2200}$	3600	1 x MK 7 1 x MK 28	2;5;9;28;47 75;300	-

Zasygnalizowane wyżej programy wskazują, że w najbliższych latach PTSP otrzymają szereg nowych typów samolotów o silnym uzbrojeniu jądrowym i konwencjonalnym. Ogólna charakterystyka wprowadzanych na uzbrojenie i perspektywicznych taktycznych samolotów myśliwskich - tabela 8.

Tabela 8

Oznaczenie /nazwa/ samolotu	Prędkość km/godz.	Pułap /m/	Zasięg /km/	Uzbrojenie bombowe	
				jądrowe	konwencjonalne
F-111 A	2700	16-30000	6000	tak	17 000 kg
A-7	1100	15000	ok. 3500	nie	około 7000kg
AX	1000	14000	ok. 4000	nie	tak
F-15	do 3000	21000	.	tak	ok. 20000 kg
Mirage-5	2400	ok. 15000	ok. 3000	.	4000 kg
P-1127	1400	.	ok. 2500	.	2300 kg
VAK-191	.	ok. 14000	ok. 2000	.	około 1000kg
Jaguar	ok. 1800	14000	4500	.	4500 kg

Obecne i perspektywiczne uzbrojenie PTSP NATO wskazuje na eksponowanie w nich lotnictwa ofensywnego, przeznaczonego do wykonywania silnych jądrowych i konwencjonalnych uderzeń. Pomijając Stany Zjednoczone, szczególnie problem ten jest akcentowany w Wielkiej Brytanii a szczególnie w NRF, która zreorganizowała /1967/68 r./ swe siły powietrzne, tworząc w nich dywizje taktyczne napadu powietrznego.

W dążeniu do posiadania lepszych samolotów uderzeniowych myśl konstruktorska na zachodzie zmierza w kierunku :

- zwiększenia prędkości samolotów na dużych wysokościach do 3 Ma;
- przekroczenia prędkości dźwięku w czasie długotrwałych lotów na małej wysokości. /Współczesne taktyczne samoloty myśliwskie mogą wykonywać loty bojowe na małej wysokości z prędkością 0,85 - 0,95 Ma. Pierwszym samolotem, który ma mieć zdolność wykonywania długotrwałych naddźwiękowych lotów bojowych na małej wysokości jest wchodzący na uzbrojenie F-111/;

- zwiększenia promienia działania szczególnie na małej wysokości przez zastosowanie udoskonalonych silników, konstrukcji płatowca, a szczególnie skrzydeł o zmiennym skosie co pozwoli na stosowanie optymalnych warunków w czasie lotów bojowych w zależności od sytuacji bojowej i profilu lotu;
- wyposażenia samolotów w aparaturę, umożliwiającą działania bojowe w dowolnych warunkach meteorologicznych, w dzień i w nocy oraz z małych i dużych wysokości;
- zwiększenia udźwigu różnorodnych środków rażenia, ze szczególnym uwzględnieniem środków konwencjonalnych w tym głównie przystosowanych do użycia z małych wysokości;
- wyposażenia samolotów bojowych w urządzenia biernych i czynnych zakłóceń radioelektronicznych;
- konstruowania samolotów o skróconym starcie i lądowaniu w celu minimalizacji warunków bazowania lotnictwa w strefie działań bojowych.

Współczesne przeznaczenie i wyposażenie PTSP NATO oraz perspektywiczne plany pozwalają wyciągnąć następujące wnioski:

1. W lotnictwie taktycznym głównych państw NATO dokonuje się obecnie szereg przedsięwzięć, które zwiększą jego możliwości bojowe zarówno w działaniach z użyciem broni jądrowej jak i konwencjonalnej;
2. Dokonane i dokonywane przedsięwzięcia organizacyjne w lotnictwie NRF i Wielkiej Brytanii wskazują na dążenie tych państw do stworzenia silnego konwencjonalnego i jądrowego lotnictwa uderzeniowego.
3. Obecne i perspektywiczne uzbrojenie lotnictwa taktycznego głównych państw NATO wskazuje na to, że głównym środkiem działań ofensywnych będą nadal taktyczne samoloty myśliwskie, o rosnących możliwościach jądrowych i konwencjonalnych.
4. Obok taktycznych samolotów myśliwskich, lotnictwo taktyczne głównych państw NATO posiada i będzie nadal wprowadzać na uzbrojenie samoloty szturmowe przeznaczone głównie do działań z użyciem broni konwencjonalnej. Są to samoloty G-91, A-7, Jaguar, Mirage-5, P-1127 oraz perspektywiczne AX lub podobne.

5. Od 1969 r. wejdą na uzbrojenie lotnictwa taktycznego Wielkiej Brytanii pierwsze na Zachodzie samoloty pionowego startu i lądowania, /P-1127 Harrier/. Zaawansowane prace nad tego typu samolotami w innych państwach NATO wskazują, że w pierwszej połowie lat siedemdziesiątych samoloty te mogą wejść na uzbrojenie w szerszym zakresie.
6. Prace nad samolotami o zmiennym skosie skrzydeł zostały już sfinalizowane w USA, które tego typu samoloty /F-111/ wprowadzają na uzbrojenie. Prace nad tego typu samolotami są prowadzone także w NRF, Wielkiej Brytanii i Francji.
7. Obecne samoloty uderzeniowe lotnictwa taktycznego głównych państw NATO przystosowane są do wykonywania zadań także z małych wysokości. W perspektywicznych konstrukcjach samolotów nadal zwraca się główną uwagę na zwiększenie możliwości wykonywania lotów na małych wysokościach.

2. Samoloty uderzeniowe lotnictwa morskiego NATO

W drugiej połowie lat pięćdziesiątych, gdy realnie już określono perspektywy rozwoju okrętów podwodnych z bronią raketową, pozycja lotnictwa morskiego została częściowo zachwiana. Z jednej strony wskazywano na wzrost możliwości sił morskich przez ich uzbrojenie w atomowe okręty podwodne z bronią raketową, z drugiej na wrażliwość lotniskowców na zniszczenie. W szerokiej dyskusji nad przydatnością lotniskowców w wojnie jądrowej zwyciężył jednak pogląd, że obok atomowych okrętów podwodnych, są one systemem broni o dużych możliwościach.

Znaczenie lotnictwa morskiego wzrosło znów w doktrynie elastycznego reagowania.

Lotnictwo morskie nie wymaga rozbudowy sieci lotniskowej w pobliżu rejonu działań bojowych, łatwiej je koncentrować na określonych akwenach morskich i wprowadzać do działań wojennych w dowolnych niemal rejonach kuli ziemskiej.

Dobitnym przykładem dużej roli lotnictwa morskiego jest amerykańska agresja w Wietnamie. W początkowej fazie tej agresji, przy ograniczonej sieci lotniskowej w Wietnamie Południowym i Syjamie, główny ciężar działań powietrznych przypadł lotnictwu morskiemu 7 Floty. Tylko w ciągu 6 miesięcy 1965 roku samoloty z lotniskowca "Oriskany" wykonały 12000 samolotolotów

i zrzuciły ponad 16000 ton bomb. Od 1965 roku Stany Zjednoczone rozbudowały szereg baz w Wietnamie Południowym i Syjamie, lecz mimo tego także w ostatnim okresie około 50% samolotolotów wykonuje lotnictwo morskie.

W warunkach europejskiego teatru wojny lotnictwo morskie może odegrać bardzo ważną rolę. Europę otaczają z trzech stron wielkie akweny morskie, na których przeciwnik posiada znaczne siły lotnictwa morskiego.

Północnoeuropejski TDW - lewe skrzydło ETW - posiada bardzo ważne znaczenie dla Paktu NATO. Z drugiej strony na tym teatrze działań wojennych jest bardzo mało jednostek lotniczych sił powietrznych. Ograniczona sieć lotniskowa uniemożliwia bazowanie większej ilości lotnictwa. W tej sytuacji w działaniach powietrznych północnoeuropejskiego TDW lotnictwo sił morskich odgrywać będzie decydującą rolę.

W warunkach pokojowych na akwenie Morza Północnego i Norweskiego nie ma zespołów lotniskowców uderzeniowych. Z przeprowadzonych ćwiczeń sił morskich NATO wynika jednak, że na akwenie tych mórz są wyznaczone rejony manewrowania zespołów lotniskowców uderzeniowych^{12/}.

Na Morzu Norweskim przewiduje się rejon manewrowania jednego lub dwóch zespołów uderzeniowych USA, w składzie trzech lotniskowców. Koncepcja dwóch zespołów uderzeniowych powstała z chwilą wprowadzenia do linii lotniskowca "Enterprise", którego użycie przewiduje się w ramach jednego samodzielnego zespołu.

Przy założeniu, że zespół ten znajduje się u wschodnich wybrzeży USA, może on przejść na Morze Norweskie w ciągu 5 dni, z natychmiastową gotowością do rozpoczęcia działań. Drugi zespół w składzie dwóch lotniskowców i okrętów ochrony, może przejść z rejonu wschodnich wybrzeży USA na Morze Norweskie w ciągu 8-9 dni.

Na Morzu Norweskim planuje się również rozwinięcie jednego brytyjskiego zespołu lotniskowców uderzeniowych, w składzie dwóch okrętów. Na rozwinięcie tego zespołu potrzeba dwóch dni.

12/ Rejony manewrowania lotniskowców uderzeniowych są to te obszary morskie skąd planuje się użycie lotnictwa pokładowego do wykonania zadań bojowych.

Niezbędny czas na rozwinięcie w rejonie Morza Północnego i Norweskiego sił lotniskowców uderzeniowych, oraz możliwa ilość lotnictwa morskiego tych zespołów - tabela nr 9.

Tabela 9

Wyszczególnienie	Czas przejścia i osiągnięcia gotowości bojowej w rejonie		Ilość samolotów	
	Morza Północnego	Morza Norweskiego	Ogółem	W tym nosiciele broni jądrowej
Zespół brytyjskich lotniskowców uderzeniowych - 2 okręty	2 dni	-	72-80	24-28
Samodzielny zespół uderzeniowy USA lotniskowiec "Enterprise" 13/	-	5 dni	100	60
Zespół lotniskowców uderzeniowych USA - 2 okręty		8-9 dni	170	90-96
Razem w ciągu	5 dni		172-180	84-88
	-9 dni		342-350	174-180

13/ Nie wyklucza się możliwości użycia tego lotniskowca w ramach jednego ogólnego zespołu uderzeniowego.

Główną siłą współczesnego lotnictwa morskiego jest lotnictwo pokładowe, bazujące na lotniskowcach uderzeniowych, wyposażone w ciężkie samoloty szturmowe, samoloty szturmowe, taktyczne samoloty myśliwskie i inne.

Pokładowe lotnictwo morskie przeznaczane jest do wykonywania następujących zadań ofensywnych:

- burzenia ważnych ośrodków o znaczeniu militarnym, przemysłowym, politycznym i administracyjnym;
- niszczenia sił morskich i desantowomorskich na morzu i w bazach;
- wsparcia własnych desantów morskich;
- wsparcie wojsk lądowych na nadmorskich obszarach.

Realizując powyższe zadania, lotnictwo pokładowe NATO może działać z akwenów Morza Północnego i Norweskiego nie tylko na nasze siły na Bałtyku, lecz również na obszar PRL.

Do wykonywania zadań ofensywnych lotnictwo pokładowe wykorzystuje uderzeniowe samoloty nosiciele broni jądrowej i konwencjonalnej.

Ogólna charakterystyka pokładowych samolotów uderzeniowych USA i Wielkiej Brytanii - tabela 10.

Tabela 10

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SAMOLOTÓW UDERZENIOWYCH LOTNICTWA
MORSKIEGO USA I WIELKIEJ BRYTANII

Oznaczenie	Państwo	T y p	Prędkość max /km/godz.	Zasięg /km/	Pułap /m/	Udźwig bomb	Uzbrojenie jądrowe
RA-5C	USA	ciężki szturmowo- rozpoznawczy	2200	3700	21000	6340	Bomby KT Pociski 1xdo 1850 -
A-3B	USA	ciężki szturmowy	1000	5000	13700	5800	1xdo 1850 -
A-6A	USA	- " -	1100	4800	10000	8000	- 2xBullpup
A-4C	USA	szturmowy	1100	3250	12000	3700	1xdo 1000 -
A-7A	USA	- " -	1100	6600	15000	4500	- tak
F-4B	USA	myśliwiec taktyczny	2400	4800	21000	około 5500	1xdo 1850 4xBullpup
MK 1 Buccaneer	W. Bryt.	ciężki szturmowy	1160	3500	18000	.	1 x 20 2xBullpup
MK 2 Buccaneer	W. Bryt.	- " -	1450	3500	18000	.	1 x 20 2xBullpup

Ważnym zagadnieniem w problematyce możliwości lotnictwa jest głębokość działań. Samoloty lotnictwa pokładowego USA i Wielkiej Brytanii mogą działać w promieniu wielu kilometrów od rejonu manewrowania lotniskowców - tabela 12.

Tabela 12

TAKTYCZNE PROMIENIE DZIAŁANIA LOTNICTWA POKŁADOWEGO

Typ samolotu	Taktyczny promień działania /km/	
	Na wysokim pułapie	Na niskim pułapie
A - 3B Skywarrior	2250	1500
A - 4C Skyhawk	1600	1100
RA-5C Vigilante	1700	1200
A - 7A Corsair	2500	1700
F - 4B Phantom	1450	ok. 1000
Buccaneer	1600	ok. 1100

Wyżej wymienione taktyczne promienie działania są optymalne. W wypadku, gdy samoloty są uzbrojone w duży tonaż bombowy promienie te będą znacznie mniejsze. Z drugiej jednak strony głębokość działań lotnictwa pokładowego może znacznie wzrosnąć w wypadku zastosowania tankowców powietrznych lub wykorzystania lotnisk pośrednich np. w NRF lub Danii.

3. Operacyjno-taktyczne pociski raketowe NATO

W latach sześćdziesiątych dokonano zasadniczej modernizacji operacyjno-taktycznych pocisków raketowych. Wycofano z uzbrojenia pociski "Redstone" i "Corporal" na paliwo ciekłe, w miejsce których wprowadzono pociski "Pershing" i "Sergeant". Z uzbrojenia zostały też wycofane samoloto-pociski typu "Machador" i starsze wersje samoloto-pocisków "Mace". Od szeregu lat prowadzone są prace nad nowym pociskiem taktycznym typu "Lance", który w najbliższych latach zastąpi pocisk typu "Honest John."

Tabela 13

ZESTAWIENIE POCISKÓW I SAMOŁOTO-POCISKÓW NATO

Rodzaj	Nazwa	Ozna- czenie	Wprowadzo- no na uz- brojenie	U w a g i
Operacyjno- taktyczne	Samolot-Pocisk "Mace B"	MGM-12C	1962 r.	do 1970 r.
	Pocisk "Pershing"	MGM-31A	1963 r.	Doskonałony
	Pocisk "Sergeant"	MGM-29A	1962 r.	Doskonałony
Taktyczne	Pocisk "Honest John"	MGR-1A	1954 r.	Będą wyco- fane po
	- " -	MGR-1B	1962 r.	wprowadzeniu pocisków "Lance"

W wyniku zmian w uzbrojeniu raketowym na przestrzeni ostatnich lat, obecnie wszystkie pociski są pociskami drugiej generacji na paliwo stałe. W porównaniu z pociskami pierwszej generacji mają one: większy zasięg, większą szybkostrzelność, większą zdolność manewrową ogniem i ruchem i mniejszy czas przejścia z położenia marszowego w bojowe.

Każdy rodzaj pocisku tworzy wraz ze sprzętem oddzielny system bojowy. Obecnie na środkowo-europejskim TDW jest następująca ilość wyrzutni raketowych /tabela nr 14/.

Tabela 14

ILOŚĆ OPERACYJNO-TAKTYCZNYCH WYRZUTNI RAKIETOWYCH NA
SETDW^{14/}

Nazwa i oznaczenie	Przynależność		Ilość wyrzutni
	państwo- wa	operacyjna	
Samoloto-pociski MACE MGM-12C	USA	4 PTSP	16
Pociski raketowe Pershing MGM-31A	USA NRF	Centralna Grupa Armii	12
Pociski raketowe Sergeant	USA NRF	2 i 4 PTSP Centr.Gr.Armii Centr.Północ. Grupa Armii	16 8 16
R a z e m :			68

14. Bez wyrzutni pocisków Honest John.

Ponadto na środkowo-europejskim TDW jest około 650 wyrzutni przeciwlotniczych pocisków kierowanych Nike Hercules, które obok swego głównego przeznaczenia mogą być użyte do zwalczania celów naziemnych do głębokości 180 km od miejsca ich rozmieszczenia.

System bojowy "Mace B" jest przeznaczony do niszczenia celów powierzchniowych np. dużych miast, ośrodków przemysłowych itp. na odległość do 1900 km. Jego użycie jest planowane w ramach działań lotnictwa taktycznego.

System bojowy "Pershing" jest przeznaczony do wsparcia ogniowego /jądrowego, chemicznego i biologicznego/ grupy armii i armii polowej na głębokość od 25 do 660 km. Zasadniczymi zaletami systemu jest wysoki stopień manewrowości ogniem i gotowości bojowej; wadą - mała szybkostrzelność. Pociski te przeznaczone są do zwalczania ważniejszych obiektów w głębi operacyjnej i tyłów przeciwnika, głównie zaś środków napadu jądrowego, węzłów komunikacyjnych, zgrupowań wojsk i ośrodków administracyjno-politycznych.

System bojowy "Sergeant" przeznaczony jest do wsparcia ogniowego /jądrowego, chemicznego i biologicznego/ armii polowej i korpusu armijnego na głębokości do 110 km. Zasadniczą zaletą systemu jest duża ruchliwość, a główną wadą długi czas przebywania na stanowiskach startowych. Pociski te przeznaczone są do niszczenia środków napadu jądrowego, ześrodkowań wojsk, węzłów komunikacyjnych, łączności i systemu obrony przeciwlotniczej.

System bojowy "Honest John" służy do bezpośredniego wsparcia ogniowego /jądrowego, konwencjonalnego i chemicznego/ korpusu i dywizji na głębokość do 35 km. Główną zaletą systemu jest wysoka celność i prostota obsługi, zasadniczą wadą - mały zasięg i duży ciężar. Pociski te przeznaczone są do obezwładnienia celów powierzchniowych i niszczenia ważnych celów punktowych.

Dane taktyczno-techniczne pocisków raketowych - tabela nr 15.

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE POCISKÓW RAKIETOWYCH

Wyszczególnienie	"Mace B"	"Pershing"	"Sergeant"	"Honest John"
Zasięg: /km/ - maksymalny - minimalny	2200 250	740 185	139 47	40 3
Prawdopodobne uchylenie kołowe /m/	760 /zasięg 900 km/ 1525 /zasięg max/	400	300	mniej niż 200
Głowice /KT/	10; 60; 300; 1100	M28-40KT M141-165 KT M142-400 KT	jądr. 400 i 150 KT chem. E-21 sarin i gaz VX	- jądro od 2-40KT - chem. z sarinem i gazem VX
Czas otwarcia ognia /min/ - na cel planowy	15-20 kilka godzin	20 90	55-95 2-3 godz.	5
Czas powtórzenia ognia	kilkanaście godzin	2 godz. z zapaso- wych SS; 8-10 godz. po zmianie rejonu ugrupowa- nia	45 min. z tego sa- mego SS; 1,5-2 godz. po przejściu na ZSS; 4-8 godz. po zmianie rejonu	1 - 1,5 godz.
Prędkość marszu	-	40-65 km/godz.	ok. 50 km/godz.	30 km/godz.
Zasięg jazdy	-	320 km	360 km	340 km

Z pocisków taktyczno-operacyjnych dyżurowaniem objęte są wszystkie dywizjony pocisków "Pershing" i "Sergeant" oraz eskadra samoloto-pocisków "Mace B".

W okresie pokojowym około 25% wszystkich wyrzutni pocisków "Pershing" i "Sergeant" rozmieszczonych jest na stanowiskach startowych, a 50% wyrzutni samoloto-pocisków "Mace B" utrzymywanych jest w stałej gotowości do startu. Dalsze 50% wyrzutni pocisków "Pershing" i "Sergeant" znajduje się w stanie gotowości do zajęcia stanowisk startowych w czasie 3 godz. Dowodzenie pociskami jest scentralizowane na szczeblu dowództwa sił zbrojnych NATO.

Ze znajdujących się na stanowiskach startowych wyrzutni pocisków "Pershing" i z wyrzutni samolot^o-pocisków "Mace B" ogień może być otwarty w ciągu 20 min., zaś z wyrzutni pocisków "Sergeant" - w ciągu 45 min. od ogłoszenia w systemie alarmowym NATO sygnału "R", oznaczającego nieograniczone użycie broni jądrowej.

W amerykańskich i zachodnioniemieckich dywizjonach pocisków "Pershing", dyżur na stanowisku startowym pełni kolejno jedna z czterech baterii.

W amerykańskich dywizjonach pocisków "Sergeant", w których skład wchodzi dwie baterie, dyżury pełni kolejno jedna bateria z każdego z dwóch dywizjonów.

W zachodnioniemieckich dywizjonach pocisków "Sergeant", w których skład wchodzi dwie baterie po dwa plutony ogniowe, dyżury pełni kolejno jeden pluton ogniowy.

W wypadku zaczerwienienia sytuacji międzynarodowej na stanowiskach startowych znajdować się będą wszystkie technicznie sprawne wyrzutnie pocisków "Pershing" i "Sergeant", w gotowości do otwarcia ognia w ciągu 20 min.

Eskadra samoloto-pocisków "Mace B" dysponuje umocnionymi wyrzutniami żelbetonowymi naziemnymi.

Dywizjony pocisków "Pershing" i "Sergeant" mają przygotowane i częściowo umocnione stanowiska startowe dla wszystkich wyrzutni.

Baterie dyżurne /plutony ogniowe/ pocisków "Pershing" i "Sergeant", zajmujące stanowiska startowe znajdują się w pełnej gotowości bojowej. Głowice bojowe scalone są wówczas z po-

ciskami, a pociski załadowane na wyrzutnie.

Po wykonaniu zadań w składzie sił dyżurnych NATO, dowodzenie dywizjonami pocisków "Pershing" i "Sergeant" zostaje zdecentralizowane. Dywizjony pocisków "Pershing" przechodzą pod dowództwo grupy armii i armii polowych, a dywizjony pocisków "Sergeant" - korpusów armijnych.

ZAKOŃCZENIE

1. Siły zbrojne państw NATO dysponują dużym arsenałem różnorodnych środków napadu powietrznego i niszczenia. Ocena możliwości tych środków, aby być sensowną, nie może polegać na próbie ich konfrontacji z możliwościami obronnymi i obszarem pojedynczego państwa średniej wielkości. Aby właściwie widzieć możliwości przeciwnika w tej dziedzinie, a bezspornie są one ogromne, trzeba je oceniać w zestawieniu z możliwościami i obszarem wszystkich państw socjalistycznych.

Podstawowym elementem systemu obronnego państw socjalistycznych są strategiczne uderzeniowe siły ZSRR. Siły te dysponują pełną możliwością zniszczenia każdego przeciwnika, w każdym nieomal zakątku kuli ziemskiej i w każdej nieomal chwili. W tych warunkach zaatakowanie państw socjalistycznych w sposób otwarty i w dużej skali z użyciem wszystkich środków napadu i niszczenia, łącznie z bronią masowego rażenia, staje się dla przeciwników rozwiązaniem nie do przyjęcia, jako zbyt niebezpieczne, ryzykowne, nie prowadzące do pozytywnego celu. Stąd - jak wiemy - próby znalezienia wyjścia drogą strategii i doktryny elastycznego reagowania, większy niż uprzednio nacisk na konwencjonalne środki walki, doskonalenie systemów i metod wojny specjalnej, a szczególnie psychologicznej w szerokim rozumieniu tego słowa itp.

Nie oznacza to oczywiście, że nie może dojść do atomowej konfrontacji między wrogimi sobie systemami społecznymi - taka jest możliwa nawet jako następstwo przypadku czy szaleństwa.

Chodzi tylko o to, że w zestawieniu z odwetowymi możliwościami radzieckich strategicznych sił uderzeniowych, ogromna niszcząca potęga środków napadu powietrznego państw NATO staje się potęgą mało przydatną, w istocie rzeczy nie zdolną

do rozwiązywania zadań operacyjnych, w sposób - z politycznego punktu widzenia - sensowny. Decydując się na użycie tych środków przeciwko któremukolwiek państwu socjalistycznemu przeciwnik musi z góry zakładać, że nieuchronnie i on także, a nawet przede wszystkim poniesie straszliwe następstwa tego kroku.

2. Rozpiętość możliwości rozwoju ewentualnych wydarzeń wojennych, także w sensie użytych środków, jest współcześnie ogromna: od konfrontacji mających charakter silnych starć niekonwencjonalnych /specjalnych/; poprzez konflikty lokalne i konwencjonalne o różnej skali intensywności; aż do ograniczonych i nieograniczonych wojen jądrowych. Mimo dążności do konstruowania środków wielozadaniowych, jednakowo przydatnych w różnych możliwych typach lub fazach wojen, większość środków nie ma charakteru uniwersalnego. Użycie na przykład strategicznych rakiet jądrowych i strategicznego, a nawet niektórych typów taktycznego lotnictwa w starciach o charakterze niekonwencjonalnym jest albo niemożliwe /rakiety/, albo mało uzasadnione /ciężkie samoloty/. Ale także odwrotnie - w nieograniczonej, powszechnej wojnie jądrowej używanie środków konwencjonalnych, aczkolwiek możliwe, a nawet uzasadnione i sensowne, nie wydaje się mieć decydującego, a nawet istotnego znaczenia i z pewnością nie może być długotrwałe.

Tak więc, dokonując oceny możliwości przeciwnika, trzeba - przy zachowaniu dużej dozy ostrożności i obiektywizmu - uwzględnić także tę okoliczność.

3. Terytorium PRL, w odróżnieniu od rozległych obszarów ZSRR, a podobnie jak terytorium NRD lub CSRS, prawie w całości znajduje się w zasięgu taktycznych środków napadu powietrznego przeciwnika. Jest mało prawdopodobnym, aby w tych warunkach przeciwnik masowo zastosował na obszarze naszego kraju środki strategiczne. Z tego punktu widzenia, dla nas interesującym przeciwnikiem są raczej środki taktyczne.
4. Wszystkie dane, zamieszczone w niniejszym i jemu podobnych opracowaniach, charakteryzujące możliwości taktyczno-bojowe sprzętu przeciwnika i perspektywy jego rozwoju jakościowego

i ilościowego, nie są w pełni wiarygodnymi. Dane taktyczno-bojowe mają charakter poligonowy. Jak powszechnie wiadomo, warunki poligonowe są przeważnie dalekie od wojennych i to zawsze na korzyść badanego i ocenionego sprzętu. Rzeczywistość wojenna jest zawsze znacznie gorsza, nieubłaganie obnaża wszystkie słabości sprzętu, nawet te, których na poligonie nie można dostrzec. Do danych poligonowych trzeba więc zawsze brać poprawkę in minus. Praktyczne wniesienie takiej poprawki jest bardzo trudne, bo są to wielkości niewymierne, bardzo różne i z reguły nie znane.

Perspektywy rozwojowe środków napadu powietrznego - to nie innego jak wielkości zawarte w planach. Plany te daleko nie zawsze są w praktyce wykonywane i to z różnych przyczyn, zarówno finansowo-gospodarczych, jak techniczno-naukowych i technologicznych, jak wreszcie politycznych. Przykładów niepowodzeń w realizacji planów rozwoju środków napadu powietrznego jest wiele. Słynny i rozreklamowany F-111 okazał się samolotem raczej dość przeciętnym, a przynajmniej nie rewelacyjnym. Daleko zaawansowane prace na przyszłościowym XB-70 - zostały zaniechane, bo projekty okazały się niewykonalne. Podjęto prace nad następnym typem przyszłościowym i znów podobno rewelacyjnym - "AMSA" - ma wejść na uzbrojenie w 1975 r., ale czy wejdzie i czy będzie tak rewelacyjny?

Aby oceny nasze były wiarygodne, prawdziwe, rzetelne, musimy - poza suchymi danymi - uwzględniać również wszystkie te i im podobne okoliczności.

OPRACOWAŁ:

mjr dył. Edward WÓJCIK

Wykonano w 550 egz.

Egz. nr 1-550 Bibl. Tajna

Wyk.: mjr Wójcik

Druk: PK, dn. 4.4.69 r.

Nr ks. 0500/0927/WW.

